A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2024. szeptember 10.*

„Fellebbezés – Verseny – Erőfölénnyel való visszaélés – Általános és specializált internetes termékkeresési piac – Az EUMSZ 102. cikkbe és az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás 54. cikkébe ütköző jogsértést megállapító határozat – Erőátviteli hatás útján történő visszaélés – Érdemeken alapuló verseny vagy versenyellenes magatartás – Az eredmények olyan megjelenítése az erőfölényben lévő vállalkozás által, amely előnyben részesíti a saját specializált keresőszolgáltatásának eredményeit – Potenciális versenyellenes hatások – A visszaélés és a hatások közötti okozati összefüggés – Bizonyítási teher – Kontrafaktuális forgatókönyv – Kiszorító képesség – A hasonlóan hatékony versenytárs tesztje”

A C-48/22. P. sz. ügyben,

a **Google LLC** (székhelye: Mountain View [Egyesült Államok]),

az **Alphabet, Inc**. (székhelye: Mountain View)

(képviselik őket: A. Bray avocate, T. Graf Rechtsanwalt, D. Gregory, H. Mostyn barristers, M. Pickford KC, R. Snelders advocaat és C. Thomas avocat)

fellebbezőknek,

támogatja őket:

a **Computer & Communications Industry Association** (székhelye: Washington [Egyesült Államok], képviselik: J. Killick advocaat, A. Komninos dikigoros és A. Lamadrid de Pablo abogado)

beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban,

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2022. január 20-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselik: F. Castillo de la Torre, A. Dawes, N. Khan, H. Leupold és C. Urraca Caviedes, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: angol.

támogatja:

a **PriceRunner International AB** (székhelye: Stockholm [Svédország], képviselik kezdetben: M. Jonson, K. Ljungström, F. Norburg, P. Scherp és H. Selander advokater, később: K. Ljungström, F. Norburg, P. Scherp és H. Selander advokater)

beavatkozó fél a fellebbezési eljárásban,

a **Németországi Szövetségi Köztársaság**,

az **EFTA Felügyeleti Hatóság** (képviselik kezdetben: C. Simpson, M. Sánchez Rydelski és M.-M. Joséphidès, később: C. Simpson, M. Sánchez Rydelski, I. O. Vilhjálmsdóttir és M.-M. Joséphidès, meghatalmazotti minőségben),

a **Bureau européen des unions de consommateurs (BEUC)** (székhelye: Brüsszel [Belgium], képviseli: A. Fratini avvocata),

az **Infederation Ltd** (székhelye: Crowthorne [Egyesült Királyság], képviselik kezdetben: S. Gartagani, K. Gwilliam, L. Hannah solicitors és A. Howard KC, később: S. Gartagani, K. Gwilliam, L. Hannah solicitors, A. Howard KC és T. Vinje advocaat),

a **Kelkoo SAS** (székhelye: Párizs [Franciaország], képviselik: W. Leslie solicitor és B. Meyring Rechtsanwalt),

a **Verband Deutscher Zeitschriftenverleger eV** (székhelye: Berlin [Németország]),

a **Ladenzeile GmbH**, korábbam Visual Meta GmbH (székhelye: Berlin),

a **BDZV – Bundesverband Digitalpublisher und Zeitungsverleger eV**, korábban Bundesverband Deutscher Zeitungsverleger eV (székhelye: Berlin)

(képviselik őket: T. Höppner és P. Westerhoff Rechtsanwälte),

a **Twenga SA** (székhelye: Párizs, képviselik: L. Godfroid, M. Gouraud és S. Hautbourg avocats)

beavatkozó felek az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, A. Arabadjiev, E. Regan, F. Biltgen és O. Spineanu-Matei (előadó) tanácselnökök, P. G. Xuereb, L. S. Rossi, I. Jarukaitis, N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele és J. Passer bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: M. Longar tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. szeptember 19-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2024. január 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésével a Google LLC és az Alphabet Inc. az Európai Unió Törvényszéke 2021. november 10-i Google és Alphabet kontra Bizottság (Google Shopping) ítéletének (T-612/17, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2021:763) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék megsemmisítette az EUMSZ 102. cikk és az EGT-Megállapodás 54. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (AT.39740 – „Google Search [Shopping]” ügy) 2017. június 27-én hozott C(2017) 4444 final bizottsági határozat 1. cikkét egyedül annyiban, amennyiben a Bizottság e cikkben azon az alapon állapította meg e rendelkezéseknek a Google LLC és az Alphabet, Inc. által az Európai Gazdasági Térségen (EGT) belül az általános keresés tizenhárom nemzeti piacán történő megsértését, hogy e piacokon versenyellenes hatások álltak fenn, és a keresetet az ezt meghaladó részében elutasította.

I. A jogvita előzményei

2 A jogvita előzményei –amelyeket a megtámadott ítélet 1–78. pontja ismertet – a következőképpen foglalhatók össze:

A. Háttér

3 A Google amerikai társaság, amely az internet használatához kapcsolódó termékekre és szolgáltatásokra szakosodott. Elsősorban keresőmotorja miatt ismert, amely lehetővé teszi (a továbbiakban a kontextus szerint „felhasználóknak” vagy „fogyasztóknak” is nevezett) internetfelhasználók számára, hogy az általuk használt böngészővel és hiperlinkek segítségével megtalálják és elérjék az igényeiknek megfelelő weboldalakat. 2015. október 2. óta a Google az Alphabet 100%-os leányvállalata.

4 A Google keresőmotorja lehetővé teszi az internetfelhasználók képernyőjén megjelenő weboldalakon megjelenített keresési eredmények elérését. Ezeket az eredményeket az említett keresőmotor vagy általános kritériumok alapján, anélkül választja ki, hogy azok a weboldalak, amelyekre a találatok mutatnak, a Google részére díjazást fizetnének (a továbbiakban: általános keresési eredmények), vagy az elvégzett konkrét keresési típusra vonatkozó speciális logika alapján (a továbbiakban: specializált keresési eredmények). A specializált keresési eredmények adott esetben anélkül jelenhetnek meg, hogy az internetfelhasználó konkrét lépéseket tenne az ugyanarra az oldalra vonatkozó általános keresési eredmények (találatok) kapcsán (a továbbiakban: általános eredményoldal vagy eredményoldalak), illetve megjelenhetnek a Google keresőmotorjának specializált oldalán az internetfelhasználó által eszközölt lekérést vagy az általános eredményoldalak egyes területein található linkek aktiválását követően. A Google különféle specializált keresési szolgáltatásokat fejlesztett ki, például a helyi jellegű hírekre és kereskedelmi ajánlatokra, repülőutakra vagy termékek vásárlására vonatkozóan. A jelen ügy ez utóbbi kategóriát érinti.

5 Az áruvásárlásra specializálódott keresési szolgáltatások (a továbbiakban: termék-összehasonlítási szolgáltatások vagy árösszehasonlító szolgáltatások) maguk nem értékesítenek árukat, hanem a keresett árut kínáló internetes eladók ajánlatait hasonlítják össze és választják ki. Az általános keresési eredményekhez hasonlóan a specializált keresési eredmények is lehetnek olyan – néha

„természetesnek” nevezett – eredmények, amelyek függetlenek az általuk hivatkozott weboldalaktól származó kifizetésektől, még akkor is, ha azok kereskedelmi honlapok. E természetes eredményeknek az eredményoldalakon megjelenített sorrendje szintén díjazásfüggetlen.

6 A Google eredményoldalain és más keresőmotorjaiban olyan, gyakran „hirdetéseknek” nevezett eredmények is szerepelnek, amelyek éppen ellenkezőleg, az általuk hivatkozott weboldalak által fizetett díjazáshoz kapcsolódnak. Ezek az eredmények az internetfelhasználó által végzett kereséshez is kapcsolódnak, és az általános keresés vagy a specializált keresés természetes eredményeitől például a „hirdetés” vagy a „szponzorált” szó különbözteti meg őket.

7 A Google általános eredményoldalai tartalmazhatják vagy tartalmazták a jelen ítélet 4–6. pontjában említett valamennyi típusú találatot.

8 A Google-tól eltérő más keresőmotorok általános keresési szolgáltatásokat és specializált keresési szolgáltatásokat kínálnak vagy kínáltak. Léteznek továbbá speciális keresőmotorok termékek összehasonlítására.

9 A Google 2002 végétől az Egyesült Államokban, majd mintegy két évvel később egyes európai országokban fokozatosan termék-összehasonlítási szolgáltatásokat kezdett nyújtani az internetfelhasználók számára. A termék-összehasonlítások eredményeit (a továbbiakban: termékeredmények) először a keresőmotor általános keresőoldalától eltérő Froogle nevű specializált keresőoldal révén nyújtották, majd – 2003-tól az Egyesült Államokban és 2005-től Európa bizonyos országaiban – a keresőmotor általános keresőoldaláról is. Ez utóbbi esetben a termékeredmények az általános találati oldalakon a Product OneBox elnevezésű mezőben (a továbbiakban: Product OneBox) csoportosítva jelentek meg, az oldal tetején vagy oldalán szereplő reklámok alatt vagy azokkal párhuzamosan, az általános keresési eredmények felett.

10 A Google kifejtette, hogy 2007-től megváltoztatta a termékeredmények kialakítási módját. Így konkrétan a Froogle név helyett áttért a Product Search megnevezésre a termék-összehasonlítást szolgáló keresőoldalai és a specializált eredmények vonatkozásában.

11 Ami az általános eredményoldalakon megjelenített terméktalálatokat illeti, egyrészt a Google a Product OneBox, későbbi nevén Product Universal (a továbbiakban: Product Universal) tartalmát fényképeket csatolásával bővítette. A Google emellett az ott megjelenő találati linkre való kattintás lehetséges kimeneteleit is változatosabbá tette: az esettől függően az internetfelhasználót – ahogy korábban is – közvetlenül a keresett termék eladójának weboldalára irányítják, vagy pedig a Product Search specializált eredményoldalra irányítják, annak érdekében, hogy bemutassák az ugyanazon termékre vonatkozó további kínálatot. Másrészt a Google bevezette a Universal Search nevű mechanizmust, amely ha azonosította, hogy termékvásárlás céljából kerül sor keresésre, lehetővé tette az általános eredményoldalon előbb a Product Onebox, majd a Product Universal körébe tartozó termékek rangsorolását az általános keresési eredmények előtt.

12 A Google az eredményoldalain megjelenő, fizetett termékeredményeket illetően 2010 szeptemberétől bővített formátumot vezetett be Európában az addig megjelenő, kizárólag szövegből álló hirdetésekhez képest (a továbbiakban: szöveges hirdetések). 2011 novemberétől Európában a Google kiegészítette ezen eszközt azzal, hogy az általános eredményoldalain közvetlenül megjelenítette több hirdető fényképeket és árat tartalmazó hirdetéscsoportjait (a továbbiakban: termékhirdetések), amelyek az eredményoldal jobb oldalán vagy tetején jelentek meg.

13 A Google 2013-ban Európában felhagyott a Product Universallal és az általános eredményoldalain kialakított szöveges hirdetésekkel. Ezeken a továbbiakban csak a „Shopping Commercial Units” vagy „Shopping Units” névre átkeresztelt csoportos termékhirdetések (a továbbiakban: Shopping Units), a szöveges hirdetések és az általános keresési eredmények jelentek meg. Ezért azt az internetfelhasználót, aki egy Shopping Unitsban szereplő hirdetésre kattintott, mindig a hirdető értékesítési weboldalára irányították át. Az általános eredményoldalról a Google több hirdetést tartalmazó keresési és termékösszehasonlító specializált eredményoldalához csak akkor fért hozzá, ha a Shopping Units elején szereplő konkrét linkre vagy egy az általános navigációs menüből elérhető linkre („Shopping” menü) kattintott. Amikor a Google törölte a Product Universalt az általános eredményoldaláról, ezzel egyidejűleg lemondott arról is, hogy termékekre vonatkozó természetes találatokat jelenítsen meg a Product Search specializált eredményoldalán, amely a Google Shopping elnevezésű, kizárólag hirdetéseket tartalmazó oldallá alakult át.

B. A közigazgatási eljárás

14 A Bizottság által az [EUMSZ 101.] és [EUMSZ 102. cikk] alapján folytatott eljárásokról szóló, 2004. április 7-i 773/2004/EK bizottsági rendelet (HL 2004. L 123., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 81. o.) 2. cikkének (1) bekezdése alapján a Bizottság 2010. november 30-án eljárást indított a Google ellen.

15 A Bizottság 2013. március 13-án [az EUMSZ 101.] és [EUMSZ 102. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 9. cikke alapján előzetes értékelést fogadott el a Google bizottsági elvárásoknak eleget tévő kötelezettségvállalásainak esetleges elfogadása érdekében.

16 A Bizottság 2014. szeptember 4-én arról tájékoztatta a Google-t, hogy nem tud az 1/2003 rendelet 9. cikkének megfelelően kötelezettségvállalásokat elfogadó határozatot hozni.

17 2015. április 15-én a Bizottság újra megindította az 1/2003 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében szabályozott, jogsértés megállapítására irányuló eljárást, és kifogásközlést fogadott el a Google-lal szemben, amelyben arra az ideiglenes megállapításra jutott, hogy a szóban forgó magatartások erőfölénnyel való visszaélésnek minősülnek, és ennélfogva sértik az EUMSZ 102. cikket.

18 A Bizottság 2016. július 14-én eljárást indított az Alphabet ellen a 773/2004 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése alapján, és kiegészítő kifogásközlést intézett a Google-hoz és az Alphabethez.

C. A vitatott határozat

19 2017. június 27-én a Bizottság elfogadta a vitatott határozatot.

20 Elsőként a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a Google esetleges erőfölényes helyzetének meghatározását illetően a nemzeti kiterjedésű érintett piacok a következők: egyrészt az általános internetes keresőszolgáltatások piaca, másrészt pedig az internetes termék-összehasonlítási szolgáltatások piaca.

21 Másodsorban a Bizottság megállapította, hogy a Google 2008 óta erőfölénnyel rendelkezik az általános keresések piacán az EGT mindegyik országában, kivéve a Cseh Köztársaságot, ahol ez az erőfölény csak 2011 óta áll fenn. Ennek megállapítása során többek között a Google nagyon magas

és stabil, különböző kutatásokban megfigyelt piaci részesedéseire támaszkodott. Egyebekben megállapította a Google versenytásainak csekély piaci részesedését, az e piacra való belépés akadályainak fennállását és azt, hogy kevés internetfelhasználó használ több általános keresőmotort. Megállapította, hogy a Google jelentős hírnevet élvez, és az egymástól független internetfelhasználók nem képviselnek vevői ellensúlyt.

22 Harmadsorban a Bizottság megállapította, hogy a Google több, legkorábban 2008 januárjáig visszanyúló időponttól kezdve visszaélt tizenhárom nemzeti piacon fennálló erőfölényével az EGT-n belüli általános keresési piacon azáltal, hogy csökkentette az oldalain áthaladó forgalmat a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felé, és ezt a forgalmat növelte a saját árösszehasonlító szolgáltatása felé, ami valószínűleg versenyellenes hatásokkal járhatott vagy valószínűleg ilyen hatásokkal járt a termék-összehasonlításra irányuló specializált keresések tizenhárom megfelelő nemzeti piacán, valamint tizenhárom általános keresési piacon is. A következő országok voltak érintettek: Belgium, a Cseh Köztársaság, Dánia, Németország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Hollandia, Ausztria, Lengyelország, Svédország, az Egyesült Királyság és Norvégia.

23 A Bizottság e tekintetben először is a vitatott határozat 7.2. részében rámutatott arra, hogy a jelen ügyben megállapított visszaélés abban állt, hogy a Google általános eredményoldalain a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokhoz képest saját árösszehasonlító szolgáltatásait kedvezőbben helyezi el és kedvezőbben mutatja be.

24 Konkrétan a Bizottság által a visszaélés forrásaként megjelölt magatartás lényegében az volt, hogy a Google az általános eredményoldalain szembetűnően és vonzó módon jelenítette meg árösszehasonlító szolgáltatását az erre szolgáló „boxokban” (másnéven dobozok), és arra nem alkalmazta az általános keresésre használt kiigazítási algoritmusait, így az úgynevezett „Panda” algoritmust, és ezzel egyidejűleg a versengő árösszehasonlító szolgáltatások csak általános keresési eredményként (kék link) jelenhettek meg ezeken az oldalakon, soha nem bővített formában, és ezen „kiigazítási” algoritmusok a generikus eredmények rangsorában hátrébb sorolták azokat. A Bizottság hangsúlyozta, hogy nem magukat a Google által választott, releváns kritériumnak minősülő különböző kiválasztási kritériumokat kérdőjelezi meg, hanem azt, hogy ugyanazon elhelyezésre és megjelenítésre vonatkozó kritériumokat nem alkalmazzák egyidejűleg a saját árösszehasonlító szolgáltatására és a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokra. Ehhez hasonlóan pontosította, hogy nem önmagában az árösszehasonlító szolgáltatások Google által relevánsnak ítélt specializált eredményeinek kiemelt megjelenítését vitatja, hanem azt, hogy e kiemelt megjelenítést nem alkalmazták a Google árösszehasonlító szolgáltatására és a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokra egyaránt.

25 Másodszor a Bizottság a megtámadott határozat 7.2.2. részében a termék-összehasonlítási szolgáltatások tekintetében megvizsgálta a forgalom volumenének értékét. E tekintetben megjegyezte, hogy a forgalom volumene számos tekintetben jelentős az árösszehasonlító szolgáltatás versenyképessége szempontjából.

26 Harmadszor, a vitatott határozat 7.2.3. részében a Bizottság kifejtette, hogy a szóban forgó magatartások csökkentik a Google általános eredményoldalairól a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalmat, és növelik az ezen oldalakról a Google árösszehasonlító szolgáltatásai felé irányuló forgalmat. Ezt a következtetést három tényezővel támasztotta alá. Mindenekelőtt az internetfelhasználók magatartásának elemzése alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a generikus eredmények akkor eredményeznek jelentős forgalmat valamely weboldal felé, amennyiben azokat az első általános eredményoldal első három–öt találata közé sorolták, mivel az internetfelhasználók nem fordítanak figyelmet, vagy csak kevés

figyelmet fordítanak a következő eredményekre, amelyek gyakran nem jelennek meg közvetlenül a képernyőn. Ezt követően a Bizottság kiemelte, hogy a szóban forgó magatartások következtében a Google általános eredményoldalai felől szinte valamennyi versengő árösszehasonlító szolgáltatás felé csökkent a forgalom jelentős időtartamra mind a tizenhárom azon EGT-országban, ahol e magatartásokat végrehajtották. Végül a Bizottság megállapította, hogy az említett magatartások a Google saját árösszehasonlító szolgáltatása felé irányuló forgalom növekedését eredményezték.

27 Negyedszer a Bizottság a megtámadott határozat 7.2.4. részében arra hivatkozott, hogy a szóban forgó magatartások által eltérített forgalom nagyrészt a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalomból állt, és hogy azt nem helyettesíthetik ténylegesen a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára jelenleg rendelkezésre álló egyéb forgalmi források, azaz többek között a mobiltelefonos alkalmazások, a közvetlen forgalom, más internetes partneroldalak linkjei, a szociális média és más általános keresőmotorok.

28 Ötödször a megtámadott határozat 7.3. részében a Bizottság kifejtette, hogy a szóban forgó magatartások potenciális versenyellenes hatásokkal jártak a termék-összehasonlításra irányuló specializált kereséseknek a jelen ítélet 22. pontjában említett tizenhárom nemzeti piacán és a tizenhárom nemzeti általános keresési piacon. Az árösszehasonlító szolgáltatások specializált keresésével kapcsolatban a Bizottság bizonyítani kívánta, hogy a szóban forgó magatartások arra indíthatták a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokat, hogy felhagyjanak tevékenységükkel, azok negatív hatással lehetnek az innovációra, és ennélfogva csökkenthetik a fogyasztók azon lehetőségeit, hogy hozzáférjenek a leghatékonyabb szolgáltatásokhoz. Érintenék tehát e piacok versenyszerkezetét. Ami az általános keresési piacokat illeti, a szóban forgó magatartások versenyellenes hatásai abból erednek, hogy a Google általános eredményoldalain az árösszehasonlító szolgáltatásából származó kiegészítő források lehetővé teszik a Google számára az általános keresőszolgáltatásának megerősítését.

29 A vitatott határozat 7.4. részében a Bizottság cáfolta a fellebbezők által ezen elemzéssel szemben felhozott érveket, amelyek szerint az alkalmazott jogi kritériumok nem helytállóak. E határozat 7.5. részében cáfolta a fellebbezők által annak bizonyítása érdekében előadott igazolásokat is, hogy a szóban forgó magatartások nem voltak visszaélésszerűek, ezen igazolások azon alapultak, hogy azok objektíve szükségesek voltak, vagy hogy az azokkal járó esetleges versenykorlátozásokat ellensúlyozza a fogyasztó számára előnyös hatékonyságjavulás.

30 Ezért a Bizottság a vitatott határozat 1. cikkében megállapította, hogy a Google és – a Google feletti ellenőrzés megszerzése óta – az Alphabet megsértette az EUMSZ 102. cikket és az EGT-Megállapodás 54. cikkét a jelen ítélet 22. pontjában említett tizenhárom országban, a specializált termékeredmények vagy termékhirdetések Google általános eredményoldalain való bevezetésének megfelelő különböző időpontoktól kezdődően.

31 A Bizottság többek között kötelezte a Google-t a szóban forgó magatartás abbahagyására. Hangsúlyozta, hogy bár a Google különböző módokon is megfelelhet e kötelezésnek, tiszteletben kell tartania az elveket, függetlenül attól, hogy úgy dönt-e, hogy fenntartja a Shopping Unitsot vagy más árösszehasonlító szolgáltatások eredménycsoportjait az általános eredményoldalain, vagy sem. Ezen elvek között szerepelt lényegében a Google árösszehasonlító szolgáltatásai és a versengő árösszehasonlító szolgáltatások közötti megkülönböztetésmentes bánásmód elve. Végül a vitatott határozat 2. cikkében a Bizottság 2 424 495 000 euró összegű bírságot szabott ki a Google-lal szemben, ebből 523 518 000 eurót az Alphabettel egyetemlegesen.

II. A Törvényszékhez benyújtott kereset és a megtámadott ítélet

32 A Törvényszék Hivatalához 2017. szeptember 11-én benyújtott keresetlevelével a Google a vitatott határozat megsemmisítése, illetve másodlagosan a kiszabott bírság törlése vagy összegének csökkentése iránti keresetet indított.

33 A Törvényszék kilencedik tanácsának elnöke 2018. december 17-i végzésében megengedte a Computer & Communications Industry Association (a továbbiakban: CCIA) beavatkozását a fellebbezők kérelmeinek támogatása végett. Ugyanaznap hozott végzéseiben a Törvényszék megengedte a Németországi Szövetségi Köztársaság, az EFTA Felügyeleti Hatóság, a Bureau européen des unions de consommateurs (BEUC), az Infederation Ltd (a továbbiakban: Foundem), a Verband Deutscher Zeitschriftenverleger eV (a továbbiakban: VDZ), a Ladenzeile GmbH, (korábban Visual Meta GmbH), a BDZV – Bundesverband Digitalpublisher und Zeitungsverleger eV (korábban Bundesverband Deutscher Zeitungsverleger eV, a továbbiakban: BDZV) és Twenga SA beavatkozását a Bizottság kérelmeinek támogatása végett.

34 A Törvényszék kilencedik tanácsának elnöke 2019. április 11-i végzésben elrendelte többek között a keresetlevél A.1. mellékletének bizalmas kezelését.

35 2019. július 10-én a Törvényszék az ügyet kibővített ítélkező testület elé utalta.

36 A Google keresetének alátámasztására hat megsemmisítési jogalapra hivatkozott, amelyeket a következők szerint ismertetett:

„Az első és a második jogalap azt mutatja be, hogy a [vitatott] határozat tévesen állapítja meg, hogy a Google előnyben részesíti a termék-összehasonlítási szolgáltatását a Product Universal és a Shopping Units megjelenítésével. A harmadik jogalap kifejti, hogy a [vitatott] határozat hibás, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a Product Universal és a Shopping Units elhelyezése és megjelenítése eltérítette a Google keresőmotorjának forgalmát. A negyedik jogalap azt támasztja alá, hogy a [vitatott] határozat versenyellenes hatásokra vonatkozó feltételezései megalapozatlanok. Az ötödik jogalap azt bizonyítja, hogy a [vitatott] határozat tévesen minősíti visszaélésszerű magatartásnak az érdemeken alapuló versenyt jelentő minőségi javulást. A hatodik jogalap azt mutatja be, hogy megalapozatlanok azok az indokok, amelyek alapján a [vitatott] határozat bírságot szabott ki.”

37 A megtámadott ítéletben a Törvényszék lényegében elutasította a keresetet, helyt adva a Bizottságnak az árösszehasonlító szolgáltatás specializált keresési piacára vonatkozó elemzésének.

38 A Törvényszék legelőször is hangsúlyozta, hogy a Google nem vitatja, hogy erőfölényben van tizenhárom, nemzeti általános keresési piacon azon országokban, amelyek tekintetében a Bizottság úgy vélte, hogy visszaélt ezzel az erőfölénnyel. Rámutatott arra, hogy ez az adat képezi az előfeltevését az ezt követő összes elemzésnek.

39 A Törvényszék elsőként az ötödik jogalapot és az első jogalap első részét vizsgálta, amelyek azon alapultak, hogy a szóban forgó magatartások megfelelnek az érdemeken alapuló versenynek. Először is elutasította a fellebbezők azon érvelést, amely szerint e magatartások az érdemeken alapuló verseny körébe tartozó minőségi javulásnak minősülnek, és nem minősíthetők visszaélésszerűnek. Másodszor elutasította a fellebbezők azon érvelését, amely szerint a Bizottság anélkül követelte meg a Google-tól, hogy biztosítson hozzáférést a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára a javított szolgáltatásaihoz, hogy teljesítette volna az 1998. november 26-i

Bronner ítéletben (C-7/97, EU:C:1998:569) meghatározott feltételeket. Harmadszor elutasította a fellebbezők azon érvelését, amely szerint a Bizottság tévesen mutatta be a tényeket, mivel a Google szolgáltatása minőségének javítása, és nem a forgalom saját árösszehasonlító szolgáltatásai felé irányítása érdekében vezette be a termékeredmény-csoportokat.

40 Másodsorban a Törvényszék megvizsgálta az első jogalap második részét, valamint a második jogalapnak a szóban forgó magatartások hátrányos megkülönböztetéstől mentes jellegére alapított első, második és részben harmadik részét. E tekintetben elutasította a fellebbezők arra alapított kifogásait, hogy a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a Google előnyben részesítette termék-összehasonlítási szolgáltatását a Product Universal és a Shopping Units megjelenítése révén, valamint azon kifogásait, amelyek szerint a versengő árösszehasonlító szolgáltatások már a Shopping Units részét képezték, így nem lehet szó részrehajlásról.

41 Harmadsorban a Törvényszék megvizsgálta az arra alapított harmadik és negyedik jogalapot, hogy a szóban forgó magatartásoknak nem voltak versenyellenes hatásai. Először is elutasította a fellebbezők azon érvelését, amely szerint a Bizottság nem bizonyította, hogy a szóban forgó magatartások egyrészt a Google általános eredményoldalairól a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalom csökkenését, másrészt pedig a saját árösszehasonlító szolgáltatása felé irányuló forgalom növekedését eredményezték volna. Másodszor úgy ítélte meg, hogy a termék-összehasonlítási szolgáltatások piaca tekintetében el kell utasítani a fellebbezők azon érvelését, amely szerint a Bizottság feltételezésekbe bocsátkozott a szóban forgó magatartások versenyellenes hatásait illetően, a nemzeti általános keresési piacok tekintetében viszont helyt kell adni neki. Harmadszor elutasította fellebbezők azon érvelését, amely szerint a szóban forgó magatartások hatásainak elemzése során figyelmen kívül hagyta a Bizottság a kereskedelmi platformok szerepét. Negyedszer elutasította a fellebbezők azon érvelését, amely szerint a Bizottság nem bizonyította a szóban forgó magatartások versenyellenes hatásainak fennállását a termék-összehasonlítási szolgáltatások nemzeti piacain.

42 Negyedsorban a Törvényszék elutasította az első jogalap harmadik részét és részben a második jogalap harmadik részét, amelyek a Shopping Units és a Product Universal megjelenítésére vonatkozó objektív igazolásra vonatkoztak.

43 A nemzeti általános keresési piacokat illetően viszont a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság túl pontatlan megfontolásokra támaszkodott az akár potenciális versenyellenes hatások igazolása érdekében, így a fellebbezők negyedik jogalapjának a szóban forgó magatartások versenyellenes hatásai tisztán feltételezésen alapuló jellegére alapított első részének e piacok tekintetében helyt adott.

44 A Törvényszék így kizárólag azon részében semmisítette meg a vitatott határozatot, amelyben a Bizottság az EGT tizenhárom nemzeti általános keresési piacán fennálló versenyellenes hatások alapján megállapította, hogy a Google és az Alphabet e piacokon megsértette az EUMSZ 102. cikket és az EGT-Megállapodás 54. cikkét, és a keresetet az ezt meghaladó részében elutasította. Korlátlan felülvizsgálati jogkörével élve a Bizottság által a fellebbezőkre kiszabott bírság teljes összegét helybenhagyta.

III. A Bíróság előtti eljárás

45 A Bíróság elnöke a 2022. március 22-i Google és Alphabet kontra Bizottság végzésével (C-48/22 P, EU:C:2022:207) elrendelte a fellebbezésnek a fellebbezők által a Bíróság Hivatalához 2022. február 2-án benyújtott 2. mellékletének a bizalmas kezelését az elsőfokú eljárásban részt vevő beavatkozó felek – a CCIA, a Németországi Szövetségi Köztársaság, az EFTA Felügyeleti Hatóság, a BEUC, a Foundem, a Kelkoo, a VDZ, a Ladenzeile, a BDZV és a Twenga – tekintetében, és e mellékletnek csak egy nem bizalmas változatát közölték e beavatkozó felekkel.

46 A Bíróság elnöke a 2022. szeptember 1-jei Google és Alphabet kontra Bizottság végzésével (C-48/22 P, EU:C:2022:667) megengedte a PriceRunner International AB (a továbbiakban: PriceRunner) beavatkozását a Bizottság kérelmeinek támogatása végett. E végzésben a PriceRunner tekintetében is elrendelte a fellebbezés 2. mellékletének bizalmas kezelését.

47 A Bíróság elnöke a 2022. szeptember 1-jei Google és Alphabet kontra Bizottság végzésével (C-48/22 P, EU:C:2022:668) elutasította a FairSearch AISBL azon kérelmét, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon.

IV. A felek kérelmei a fellebbezési eljárásban

48 Fellebbezésükben a fellebbezők azt kérik, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– semmisítse meg a vitatott határozatot, vagy másodlagosan utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé;

– a Bizottságot kötelezze az elsőfokú eljárás és a fellebbezési eljárás során felmerült költségek viselésére, és

– a PriceRunnert kötelezze a beavatkozásával kapcsolatos költségek viselésére.

49 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.

50 A PriceRunner azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a fellebbezőket kötelezze a részéről felmerült költségek viselésére.

51 A CCIA azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet annyiban, amennyiben az helybenhagyja a vitatott határozatot;

– semmisítse meg a vitatott határozatot, vagy másodlagosan utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé;

– a Bizottságot kötelezze a részéről felmerült költségek viselésére.

52 Az EFTA Felügyeleti Hatóság azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.

53 Az BEUC azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a fellebbezőket kötelezze a fellebbezési eljárás keretében felmerült költségek viselésére.

54 A Foundem azt kéri, hogy a Bíróság:

– a fellebbezést mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant vagy mint megalapozatlant teljes egészében utasítsa el, és

– a fellebbezőket kötelezze a részéről felmerült költségek viselésére.

55 A Kelkoo azt kéri, hogy a Bíróság:

– a fellebbezést mint elfogadhatatlant utasítsa el annyiban, amennyiben az a Törvényszék által tett ténymegállapítások ellen irányul, az ezt meghaladó részében pedig mint megalapozatlant utasítsa el, és

– a fellebbezőket kötelezze a részéről felmerült költségek viselésére.

56 A VDZ, a Ladenzeile és a BDZV azt kéri, hogy a Bíróság:

– teljes egészében utasítsa el a fellebbezést, és

– a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére, ideértve a részükről felmerült költségeket is.

57 A Twenga azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezők által felhozott jogalapokat;

– hagyja helyben a megtámadott ítéletet;

– hagyja helyben a vitatott határozatot, és

– a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.

58 A 2023. szeptember 19-i tárgyaláson a Bíróság által feltett kérdésre válaszolva a fellebbezők pontosították, hogy a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését kizárólag annyiban kérik, amennyiben a Törvényszék elutasította az első fokon benyújtott keresetüket, amit a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítettek. Így a fellebbezők elálltak a fellebbezéstől annyiban, amennyiben az a megtámadott ítélet azon része ellen irányult, amellyel a Törvényszék helyt adott a kereseti kérelmeiknek.

V. A fellebbezésről

59 A fellebbezők négy fellebbezési jogalapra hivatkoznak fellebbezésük alátámasztására. Az első jogalap téves jogalkalmazáson alapul, amennyiben a Törvényszék helybenhagyta a vitatott határozatot, noha az nem felelt meg az árösszehasonlító szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó kötelezettség fennállásának megállapításához szükséges jogi kritériumnak. A második jogalap azon alapul, hogy a Törvényszék tévedett, amikor a vitatott határozatot annak ellenére helybenhagyta, hogy az nem azonosított olyan magatartást, amely eltért volna az érdemeken alapuló versenytől. A harmadik jogalap azon alapul, hogy a Törvényszék tévedett az állítólagos visszaélés és annak valószínű hatásai közötti okozati összefüggés felülvizsgálata során. A negyedik jogalap azon alapul, hogy a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a Bizottságnak nem kellett megvizsgálnia, hogy a magatartás alkalmas volt-e arra, hogy kiszorítsa a hasonlóan hatékony versenytársakat.

A. Az elfogadhatóságról

60 A Foundem arra hivatkozik, hogy a fellebbezést mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant el kell utasítani. Lényegében azt állítja, hogy a fellebbezők – anélkül, hogy nyíltan vitatnák a megtámadott ítéletben megállapított tényeket – arra törekszenek, hogy azokat e tényeknek a Törvényszék megállapításaival ellentétes, saját változatukkal váltsák fel. Ez a megtévesztő és a tényeket elferdítő bemutatás mind a négy fellebbezési jogalapot érinti, mivel az azok alátámasztására felhozott jogi érvek ténybeli pontatlanságokon alapulnak.

61 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdése és az Európai Unió Bíróságának alapokmánya 58. cikkének első bekezdése szerint a fellebbezés csak jogkérdésekre vonatkozhat. Kizárólag a Törvényszéknek van hatásköre a releváns tények megállapítására és értékelésére, valamint a bizonyítékok értékelésére. E tényeknek és bizonyítékoknak az értékelése tehát – azok elferdítésének esetét kivéve – nem minősül jogkérdésnek, amely fellebbezés keretében a Bíróság felülvizsgálata alá tartozna (2023. január 12-i Lietuvos geležinkeliai kontra Bizottság ítélet, C-42/21 P, EU:C:2023:12, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

62 Ennélfogva egyrészt azt a körülményt, hogy a fellebbezők a fellebbezésük keretében kifejtett jogi érvelést a megtámadott ítéletben megállapított tények elferdített ismertetésére alapozzák, az ítélet megalapozottságának vizsgálata keretében kell értékelni. Másrészt a megtámadott ítéletben megállapított tények megtévesztő ismertetésére vonatkozó kifogás, anélkül hogy vitatná e tények valóságtartalmát, még ha megalapozott lenne is, nem vonja maga után a fellebbezés elfogadhatatlanságát.

63 Ezenkívül a jelen ügyben a fellebbezés minden egyes jogalapja tekintetében kellő pontossággal megjelöli a megtámadott ítélet kifogásolt pontjait, és kifejti azokat az indokokat, amelyek miatt a fellebbezők szerint e pontok téves jogalkalmazáson alapulnak, ami következésképpen lehetővé teszi a Bíróság számára a jogszerűségi vizsgálatot.

64 A fenti megfontolásokból következik, hogy a jelen fellebbezés elfogadható.

B. Az ügy érdeméről

1. Az első jogalapról

a) A felek érvei

65 A két részből álló első jogalappal a CCIA által támogatott fellebbezők azt kifogásolják, hogy a Törvényszék helybenhagyta a vitatott határozatot, noha a Bizottság nem bizonyította, hogy a hozzáférési kötelezettség megállapításához szükséges az, hogy az ítélkezési gyakorlatban megállapított és a megtámadott ítélet 213., 215. és 216. pontjában felidézett feltételek teljesültek.

66 E tekintetben a fellebbezők azt állítják, hogy lényegében azt rótta fel a Bizottság a Google-nak, hogy a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára nem biztosított hozzáférést az eredményoldalain szembetűnően elhelyezett, bővített megjelenítési funkciókkal rendelkező, erre szolgáló „boxokhoz”, amelyeket a Pandához hasonló algoritmusok nem sorolhattak hátra.

67 Az első jogalap első részében a fellebbezők azt kifogásolják, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 224–228. pontjában jogellenesen helyettesítette a Bizottságnak a vitatott határozatban szereplő értékelését azon saját értékelésével, amely szerint a hozzáférési kötelezettség megállapításához szükséges feltételek teljesültek. A Törvényszék ugyanis azt állapította meg, hogy a Google általános eredményoldala olyan jellemzőkkel rendelkezik, amelyek azt egy nélkülözhetetlen eszközhöz teszik hasonlóvá (224. pont), a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a Google forgalma elengedhetetlen a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára (227. pont), és ezen intézmény megállapította a verseny teljes megszüntetésének kockázatát (228. pont). Márpedig a vitatott határozat nem tartalmaz ilyen megállapításokat, amint azt egyébként maga a Törvényszék is megerősítette a megtámadott ítélet 223. pontjában, amikor megállapította, hogy a Bizottság nem hivatkozott a hozzáférési kötelezettség kritériumaira.

68 Az első jogalap második részében a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 229–249. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Bizottság az állítólagos visszaélés fennállásának meghatározása érdekében nem volt köteles az 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569) 41. pontjában megállapított teszt alkalmazására.

69 Ezzel kapcsolatban a fellebbezők előadják, hogy a megtámadott ítélet 220., 229. és 287. pontjában a Törvényszék az állítólagos visszaélést lényegében a hozzáférés biztosítására vonatkozó kötelezettség Google általi megsértésének tekintette. Ezen ítélet 229. pontjában ugyanakkor a Törvényszék megállapította, hogy a vitatott magatartások tényállási elemei különböznek az 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569) alapjául szolgáló ügyben szóban forgó szolgáltatásnyújtás megtagadásától.

70 Az első kifogás keretében a fellebbezők azt kifogásolják, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 237–240. pontjában úgy ítélte meg, hogy a jelen ügyet meg kell különböztetni a hozzáférés megtagadására vonatkozó ügyektől, mivel az „eltérő bánásmódra” vonatkozik. Márpedig a hozzáférés megtagadásával kapcsolatos ügyek mindössze az eltérő bánásmódra vonatkozó ügyek egyik sajátos típusa, mivel annak következtében az érintett vállalkozás egy eszközt a saját javára tart fenn, miközben megtagadja azt a versenytársaitól.

71 A fellebbezők szerint a jelen ügyben problémaként a „boxokból” álló eszközt azonosították, amelyhez a versengő árösszehasonlító szolgáltatások nem fértek hozzá, valamint azt, hogy ezen eszköz – az elhelyezése, a jellemzői és a hátrasorolás hiánya szempontjából – vonzóbb volt, mint az az eszköz, amelyhez ezen árösszehasonlító szolgáltatások számára – a Törvényszék által a megtámadott ítélet 219. és 243. pontjában használt kifejezések szerint – ténylegesen „hozzáférést” biztosítottak, vagyis a generikus eredmények bemutatása. Az állítólagos visszaélés több magatartás – így a Google árösszehasonlító szolgáltatása eredményeinek szembetűnő „boxokban” való megjelenítése, valamint a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményeinek visszasorolható generikus eredményekként való megjelenítése – kombinációjaként való leírása mindössze egy másik mód annak kifejezésére, hogy a Google eltérő módon kezelte árösszehasonlító szolgáltatásának eredményeit és a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményeit azáltal, hogy ez utóbbiak számára nem biztosított hozzáférést a „boxokhoz”. Ezért – a Törvényszék által a megtámadott ítélet 232. pontjában tett megállapítással szemben – a szóban forgó eltérő bánásmód nem a hozzáféréstől elkülönülő „külső magatartás”.

72 Második kifogásukkal a fellebbezők azt állítják, hogy a megtámadott ítélet 177., 219. és 243. pontjában a Törvényszék jogellenesen és tévesen jellemezte úgy a vitatott határozatot, hogy az a Google általános keresőszolgáltatásának az általános eredményoldalakhoz való hozzáférés révén történő nyújtását meghatározó feltételekre vonatkozik, nem pedig egy külön eszközhöz való hozzáférés biztosítására vonatkozó kötelezettségre.

73 Először is, a Törvényszék „átírta” a vitatott határozatot, amikor a megtámadott ítélet 219. pontjában megállapította, hogy „ellentétben azzal, amit a Bizottság állít” a jelen ügyben „a Google általános keresőszolgáltatásának […] az általános eredményoldalakhoz való hozzáférés révén történő nyújtására vonatkozó feltételekről” van szó, holott e határozat nem tartalmaz ilyen megállapítást.

74 Másodszor, amikor a Törvényszék a jelen ügyet úgy jellemezte, mint amely a hozzáférési feltételekre vonatkozik, tévesen minősítette azt. Ez az ügy ugyanis nem a hozzáférési feltételekre vonatkozik, vagyis azokra a kereskedelmi feltételekre, amelyek mellett az a vállalkozás, amely úgy döntött, hogy egy másik számára terméket értékesít vagy szolgáltatást nyújt, később azokat a rendelkezésre bocsátja. Ezenkívül a szóban forgó infrastruktúra nem a Google általános eredményoldalának egésze. Épp ellenkezőleg, a vitatott határozatból az következik, hogy a „boxok” a saját műszaki infrastruktúrájukkal külön eszköznek minősülnek, és azt rótták fel a Google-nak, hogy nem biztosított hozzáférést a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára e „boxokhoz”. Ezen nem változtat az a körülmény, hogy a Google hozzáférést biztosított a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára a generikus eredményeihez. Következésképpen, mint minden hozzáférési kötelezettséggel kapcsolatos ügy, a jelen ügy is valamely vállalkozás azon jogára vonatkozik, hogy eldöntse, ki fér hozzá egy adott eszközhöz. E körülmények között nem releváns a megtámadott ítélet 234–236. és 239. pontjában szereplő, az árprést eredményező gyakorlatokra vonatkozó ítélkezési gyakorlatra való hivatkozás.

75 Harmadik kifogásukban a fellebbezők azt állítják, hogy a megtámadott ítélet 232. és 233. pontjában a Törvényszék tévesen utasította el a hozzáférési kötelezettség kritériumát azzal az indokkal, hogy a versenytárs nem kért kifejezett hozzáférést és az erőfölényben lévő vállalkozás nem tagadta meg azt kifejezetten. Először is a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, mivel az ítélkezési gyakorlat nem követeli meg a hozzáférés iránti kifejezett kérelmet és annak kifejezett megtagadását. Másodszor, a Törvényszék formalista megközelítése ellentétes a hozzáférési kötelezettség jogi és gazdasági logikájával. Azt kell meghatározni, hogy a jelen ügy megfelel-e az ilyen kötelezettség előírásához szükséges jogi feltételeknek, e kötelezettség ugyanis az alapvető szabadságokba való beavatkozásnak és a piacgazdasági verseny alóli kivételnek minősül. A kifejezett kérelemnek vagy hiányának viszont nincs jelentősége. Harmadszor, a Törvényszék érvelése eltér a vitatott határozattól, amely megállapította a Shopping Unitshez való hozzáférés iránti kérelmet és a hozzáférés megtagadását.

76 Negyedik kifogásukkal a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 240. pontjában azzal az indokkal utasította el a hozzáférési kötelezettség kritériumát, hogy „aktív” jellegűnek minősítette a szóban forgó magatartást, vagyis a Google által a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményeihez képest a saját árösszehasonlító szolgáltatásának eredményei számára fenntartott eltérő bánásmódot. Márpedig a vitatott határozat kizárja a Google árösszehasonlító szolgáltatása számára biztosítottal azonos hozzáférés más árösszehasonlító szolgáltatások számára való biztosításának „passzív” hiányát. A fellebbezők szerint az a tény, hogy egy magatartást „aktívnak” vagy „passzívnak” minősítenek, nem releváns a jelen ügynek a hozzáférés általános megtagadásával kapcsolatos ügyektől való megkülönböztetése szempontjából.

77 Ötödik kifogásukkal a fellebbezők a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 246. pontjában szereplő azon megfontolásait vitatják, amelyekben a Törvényszék megállapította, hogy a vitatott határozatban szereplő korrekciós intézkedések nem relevánsak az állítólagos visszaélés jellegének értékelése szempontjából. A Bizottság csak két intézkedést jelölt meg a visszaélés megszüntetése érdekében, így azt, hogy a Google megállapodást köthet a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokkal annak érdekében, hogy ugyanolyan hozzáférést biztosítson számukra „boxaihoz”, mint amellyel árösszehasonlító szolgáltatása rendelkezett, vagy megszüntetheti a „boxok” megjelenítését. A vitatott határozat így egyértelműen arra irányult, hogy orvosolja az abból eredő problémát, hogy a Google megtagadta az infrastruktúrához való hozzáférés biztosítását, holott köteles lett volna azt rendelkezésre bocsátani.

78 A Bizottság, a PriceRunner, az EFTA Felügyeleti Hatóság, a BEUC, a Foundem, a Kelkoo, a VDZ, a Ladenzeile, a BDZV és a Twenga vitatja a fellebbezők érvelését, és azt állítja, hogy az első fellebbezési jogalapot mint elfogadhatatlant, hatástalant vagy megalapozatlant el kell utasítani. Konkrétan, e jogalap azon a téves előfeltevésen alapul, amely szerint a vitatott határozatban, amint azt a megtámadott ítélet megerősítette, a kifogásolt magatartás kizárólag abban állt, hogy a Google látható módon jelenítette meg az árösszehasonlító szolgáltatásának eredményeit, és megtagadta, hogy a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára hozzáférést biztosítson egy, állítólagosan „boxokból”– vagyis a Product Universalsból, majd a Shopping Unitsból – álló külön eszközhöz.

b) A Bíróság álláspontja

1) Az első jogalap második részéről

79 Az első jogalap elsőként vizsgálandó második részében a fellebbezők azzal az indokkal kifogásolják a megtámadott ítélet 229–249. pontját, hogy a Törvényszék azáltal, hogy megtagadta az 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569) 41. pontjában megállapított feltételeknek a jelen ügyre történő alkalmazását, téves jogi kritériumot vett alapul az erőfölénnyel való visszaélés fennállásának értékelése céljából.

80 A Törvényszék a megtámadott ítélet 229. pontjában e tekintetben megállapította, hogy bár a szóban forgó magatartások nem idegenek a hozzáférés problémakörétől, mindazonáltal különböznek az 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569) alapjául szolgáló ügyben szóban forgó szolgáltatás megtagadásának tényállási elemeitől, ami igazolja a Bizottság azon döntését, hogy e magatartásokat az ezen ítéletben megállapítottaktól eltérő feltételek alapján vizsgálja.

81 A megtámadott ítélet 230. és 231. pontjában a Törvényszék pontosította, hogy a hozzáférés bármely teljes vagy részleges problémaköre, mint amelyről a jelen ügyben szó van, ugyanis nem vonja szükségszerűen maga után az ezen ítéletben meghatározott feltételek alkalmazását, különösen, amint arra a Bizottság a vitatott határozatban rámutatott, ha a szóban forgó gyakorlat – még ha kizáró hatásokkal is jár – önálló magatartásból áll, amelynek tényállási elemei eltérnek a hozzáférés megtagadásától.

82 A megtámadott ítélet 232. és 233. pontjában a Törvényszék lényegében kifejtette, hogy a hozzáférés megtagadása, amely igazolja az 1998. november 26-i Bronner ítéletben (C-7/97, EU:C:1998:569) meghatározott feltételek alkalmazását, egyrészt azt jelenti, hogy annak kifejezettnek kell lennie, vagyis egy hozzáférés iránti kérelem, vagy legalábbis erre vonatkozó kívánság, és annak megtagadása fennállását feltételezi, másrészt pedig azt, hogy a kifogásolt magatartás elsődlegesen önmagában a megtagadásban nyilvánul meg, és nem valamely külső magatartásban, így különösen az erőátviteli hatás útján történő visszaélés egy másik formájában. A Törvényszék szerint az ilyen kifejezett megtagadás hiánya kizárja, hogy a hozzáférés megtagadásának minősüljenek az olyan magatartások, amelyek, bár végső soron a hozzáférés hallgatólagos megtagadását eredményezhetik – figyelembe véve a jellegüknél fogva az érdemeken alapuló versenytől eltérő tényállási elemeiket –, az EUMSZ 102. cikk önálló megsértésének minősülnek.

83 A megtámadott ítélet 234. pontjában a Törvényszék hozzátette, hogy bár a „kiszorításra irányuló magatartások” mindegyike vagy legalábbis ezek többsége a hozzáférés hallgatólagos megtagadásának minősülhet, mivel arra irányulnak, hogy megnehezítsék a piachoz való hozzáférést, az 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569) nem alkalmazható mindezekre a magatartásokra, mert ez sértené az EUMSZ 102. cikk szövegét és szellemét, amelynek hatálya nem korlátozható az ezen ítélet értelmében vett „elengedhetetlen” árukra és szolgáltatásokra vonatkozó visszaélésszerű magatartásokra.

84 A megtámadott ítélet 235. pontjában a Törvényszék rámutatott arra, hogy több olyan ügyben, amelyek valamely szolgáltatáshoz való hozzáférés kérdéskörét – például az árprést eredményező gyakorlatokat – vetnek fel, nem követelmény az elengedhetetlenség feltételének bizonyítása. A megtámadott ítélet 236. pontjában ezzel kapcsolatban megállapította, hogy az 1998. november 26-i Bronner ítéletből (C-7/97, EU:C:1998:569) nem vonható le az a következtetés, hogy a

hozzáférés visszaélésszerű megtagadása fennállásának megállapításához szükséges feltételeket azon magatartás visszaélésszerű jellegének megítélése keretében is szükségszerűen alkalmazni kellene, amely abban áll, hogy a szolgáltatások nyújtását vagy a termékek értékesítését kedvezőtlen vagy olyan feltételektől teszi függővé, amelyek a vevőt adott esetben nem érdeklik, mivel az ilyen magatartások ugyanis önmagukban megvalósíthatják a szolgáltatásnyújtás megtagadásától eltérő visszaélés valamely formáját.

85 A megtámadott ítélet 237–241. pontjában a Törvényszék lényegében úgy ítélte meg, hogy a jelen ügyben nem pusztán arról van szó, hogy a Google egyoldalúan megtagad a versenytárs vállalkozásoktól egy, a szomszédos piacon fennálló versenyhez szükséges szolgáltatást, hanem az EUMSZ 102. cikkel ellentétes eltérő bánásmódról. Rámutatott arra, hogy a vitatott magatartások „aktív” jellegűek, amely a Google termék-összehasonlítási szolgáltatása és a versengő termék-összehasonlítási szolgáltatások közötti pozitív diszkriminációban nyilvánul meg, valamint e magatartások egy erőfölénnyel uralt, jelentős belépési akadályokkal rendelkező piacról, vagyis az általános keresőszolgáltatások piacáról induló erőátviteli hatás útján megvalósuló visszaélés önálló formájának minősülnek. A Törvényszék szerint a Bizottság ezért az erőfölénnyel való visszaélés fennállásának megállapításához nem volt köteles bizonyítani, hogy az 1998. november 26-i Bronner ítéletben (C-7/97, EU:C:1998:569) meghatározott feltételek teljesültek.

86 A megtámadott ítélet 242–247. pontjában a Törvényszék elutasította többek között a Google azon érvét, amely szerint a vitatott határozat lényegében arra kötelezte, hogy vagyoni eszközt – azaz a keresési eredményeknek kiosztott területet – ruházzon át. Kifejtette, hogy az erőfölénnyel visszaélő vállalkozás azon kötelezettsége, hogy eszközöket ruházzon át, szerződéseket kössön, vagy hogy hátrányos megkülönböztetéstől mentes feltételek mellett hozzáférést biztosítson a szolgáltatásához, nem jelenti szükségképpen az 1998. november 26-i Bronner ítéletben (C-7/97, EU:C:1998:569) meghatározott feltételek alkalmazását. Nem állhat fenn ugyanis automatikusság a visszaélés jogi minősítésére vonatkozó kritériumok és az azok orvoslását lehetővé tévő korrekciós intézkedések között. A Törvényszék hozzátette, hogy az a körülmény, hogy a visszaélésszerű magatartás megszüntetésének egyik módja az, ha lehetővé teszik a versenytársak számára a Google eredményoldalának tetején elhelyezkedő „boxokban” történő megjelenést, nem jelenti azt, hogy a visszaélésszerű magatartások az említett „boxokban” történő megjelenítésre korlátozódjanak, a visszaélés megállapításának feltételeit pedig kizárólag e szempontra tekintettel meghatározzák meg.

87 Annak értékelése érdekében, hogy – a fellebbező állításának megfelelően – e megfontolások téves jogalkalmazáson alapulnak-e, emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 102. cikk szerint tilos egy vagy több vállalkozásnak a belső piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre. E cikk célja, hogy megakadályozza a versenynek a közérdek, az egyéni vállalkozások és a fogyasztók rovására történő megsértését az erőfölényben lévő vállalkozások olyan magatartásának szankcionálásával, amely korlátozza az érdemeken alapuló versenyt, és így közvetlen kárt okozhat az utóbbiaknak, illetve amely megakadályozza vagy torzítja az ilyen versenyt, és ezáltal közvetetten kárt okozhat nekik (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 124. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

88 Ilyen magatartásnak minősül az, amely egy olyan piacon, ahol a verseny szintje éppen egy vagy több erőfölényben lévő vállalkozás jelenléte miatt már csökkent, a vállalkozások közötti, érdemeken alapuló versenyre irányadó eszközöktől eltérő eszközökkel akadályozza a piacon

fennálló verseny fenntartását vagy fejlődését (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 125. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

89 Az erőfölényben lévő vállalkozás által saját tevékenységei érdekében kialakított és az ő tulajdonában lévő infrastruktúrához való hozzáférés megtagadásában álló gyakorlatokkal kapcsolatban a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik: ahhoz, hogy az ilyen megtagadás erőfölénnyel való visszaélésnek minősüljön, nemcsak az szükséges, hogy az a jellegénél fogva képes legyen megszüntetni a hozzáférés kérelmezője által a szóban forgó piacon támasztott minden versenyt, és a megtagadás objektíve ne legyen igazolható, hanem az is, hogy a szolgáltatás maga nélkülözhetetlen legyen e kérelmező tevékenységének gyakorlásához abban az értelemben, hogy ezen infrastruktúrának ne létezzen semmilyen valódi vagy lehetséges alternatívája (lásd ebben az értelemben: 1998. november 26-i Bronner ítélet, C-7/97, EU:C:1998:569, 41. pont; 2023. január 12-i Lietuvos geležinkeliai kontra Bizottság ítélet, C-42/21 P, EU:C:2023:12, 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

90 E feltételeknek az 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569) 41. pontjában történő előírását ezen ügy sajátos körülményei igazolták, amelyek bármely más magatartást kizárva abban álltak, hogy egy erőfölényben lévő vállalkozás megtagadta valamely versenytárs olyan infrastruktúrához való hozzáférését, amelyet a saját tevékenysége érdekében épített ki (2021. március 25-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítélet, C-152/19 P, EU:C:2021:238, 45. pont; 2023. január 12-i Lietuvos geležinkeliai kontra Bizottság ítélet, C-42/21 P, EU:C:2023:12, 80. pont).

91 Annak megállapítása ugyanis, hogy valamely erőfölényben lévő vállalkozás visszaélt a helyzetével, mivel megtagadta a versenytárssal való szerződéskötést, azzal a következménnyel jár, hogy e vállalkozás köteles lesz e versenytárssal szerződést kötni. Márpedig az ilyen kötelezettség különösen sérti az erőfölényben lévő vállalkozás szerződési szabadságát és tulajdonhoz való jogát, mivel egy vállalkozás, még ha erőfölényben van is, főszabály szerint továbbra is szabadon megtagadhatja a szerződéskötést és az általa a saját szükségleteire kialakított infrastruktúra használatát (2021. március 25-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítélet, C-152/19 P, EU:C:2021:238, 46. pont).

92 A jelen ügyben a fellebbezők előadják, hogy annak ellenére, hogy a megtámadott ítélet 220., 229. és 287. pontja olyan megfogalmazásban azonosította az állítólagos visszaélést, amely bizonyítja, hogy valójában arról a kérdésről van szó, hogy a Google köteles-e a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára hozzáférést biztosítani az ilyen infrastruktúrához, a Törvényszék ezen ítélet 229. és 240. pontjában tévesen állapította meg, hogy a Google magatartása tényállásai elemeiben különbözik az 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569) alapjául szolgáló ügyben szóban forgó hozzáférés megtagadásától, és ennélfogva az ezen ítéletben megállapított feltételek nem alkalmazandók e magatartásokra.

93 Az első és a második kifogásukkal a fellebbezők többek között azt róják fel, hogy a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a jelen ügy a Google általános keresőszolgáltatásának az általános eredményoldalakhoz való hozzáférés révén történő nyújtását meghatározó feltételek tekintetében alkalmazott „eltérő bánásmódra” vonatkozik, nem pedig egy olyan külön eszközhöz való hozzáférés biztosítására vonatkozó kötelezettségre, amely az eredményoldalain szembetűnően elhelyezett, bővített megjelenítési funkciókkal rendelkező, e megjelenítést szolgáló olyan „boxokból” áll, amelyeket a Pandához hasonló algoritmusok nem sorolhatnak hátra.

94 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy a fellebbezők tévesen értelmezik a megtámadott ítélet 220., 229. és 287. pontját.

95 Kétségtelen, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 220. pontjában arra mutatott rá, hogy „azt róják fel a Google-nak, hogy nem teszi lehetővé a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára, hogy a saját árösszehasonlító szolgáltatásához képest hasonló elhelyezésben és megjelenítésben részesüljenek”. Ezen ítélet 229. pontjában megjegyezte, hogy „a szóban forgó magatartások, amint azt a Google állítja, nem idegenek a hozzáférés problémakörétől”. Az említett ítélet 287. pontjában megállapította, hogy „a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményei, még ha különösen relevánsak is lennének az internetfelhasználó számára, soha nem részesülhetnek hasonló bánásmódban, mint a Google árösszehasonlító szolgáltatásának eredményei, sem elhelyezkedésük szintjén – mivel jellemzőik miatt a kiigazítási algoritmusok hátra sorolhatják őket, a „boxok” pedig a Google árösszehasonlító szolgáltatásának eredményei számára vannak fenntartva –, sem megjelenítésük szintjén, mivel a bővített karakterek és a képek szintén a Google árösszehasonlító szolgáltatása számára vannak fenntartva.”

96 Ugyanakkor a fellebbezők állításával ellentétben a Törvényszék a megtámadott ítélet 220., 229. és 287. pontjában egyáltalán nem olyan kifejtésekkel jellemezte az állítólagos visszaélést, amelyek azt bizonyítanák, hogy végső soron arról a kérdésről van szó, hogy a Google köteles-e hozzáférést biztosítani a „boxokhoz”, azaz a Product Universalhoz, majd a Shopping Unitshoz.

97 E pontoknak a szövegéből, valamint a szövegkörnyezetükben, különösen a megtámadott ítélet 219–229. és 288. pontjával való együttes olvasatából ugyanis kitűnik, hogy a Google-nak azt rótták fel, hogy nem tette lehetővé az árösszehasonlító szolgáltatásával versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára, hogy az általános eredményoldalain a saját árösszehasonlító szolgáltatásához hasonló láthatóságot élvezzenek a versengő árösszehasonlító szolgáltatások is, és ennélfogva nem biztosítja az árösszehasonlító szolgáltatása és a versengő árösszehasonlító szolgáltatások közötti egyenlő bánásmódot. Konkrétabban, amint arra a Törvényszék ezen ítélet 187. és 261. pontjában szintén emlékeztetett, a Google terhére rótt gyakorlat két magatartás kombinációjából állt, nevezetesen egyrészt az általános eredményoldalakon a saját specializált eredményeinek a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményeinél kedvezőbb elhelyezéséből és megjelenítéséből, másrészt pedig a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményeinek a kiigazítási algoritmusok általi ezzel egyidejű hátrasorolásából.

98 A fellebbezők ezenkívül a vitatott határozatban előírt korrekciós intézkedések relevanciájára is hivatkoznak, ezekkel kapcsolatban elegendő rámutatni arra, hogy azok nem kötelezték a Google-t arra, hogy biztosítson hozzáférést a „boxokhoz”. A megtámadott ítélet 71. és 221. pontjából ugyanis kitűnik, hogy a Bizottság felszólította a Google-t, hogy vessen véget a kifogásolt magatartásnak, hangsúlyozva, hogy bár a Google e felszólításnak különböző módokon is eleget tehet, minden végrehajtási „intézkedésnek” biztosítania kell, hogy a Google ne kezelje „kevésbé kedvezően” az általános eredményoldalain a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokat, mint a saját árösszehasonlító szolgáltatását, és a Google árösszehasonlító szolgáltatása esetében valamennyi végrehajtási intézkedésnek ugyanolyan elhelyezési és megjelenítési „eljárásokat és folyamatokat” kell előírnia, mint amelyeket a versengő árösszehasonlító szolgáltatások esetében alkalmaz.

99 A szóban forgó magatartásnak a megtámadott ítéletben szereplő leírása ily módon nyilvánvalóvá teszi, hogy e magatartás a Google általános keresőszolgáltatásának általános eredményoldalain való elhelyezésre és hátrányosan megkülönböztető megjelenítésre vonatkozott, nem pedig a „boxokhoz” való hozzáférésre.

100 Ily módon a megtámadott ítélet 177. pontjában a Törvényszék többek között rámutatott arra, hogy a szóban forgó infrastruktúra a Google általános eredményoldalainak felelt meg, amelyek más weboldalak – különösen a versengő árösszehasonlító szolgáltatások – felé irányuló forgalmat generálnak, és ez az infrastruktúra főszabály szerint nyitott volt.

101 Ezenkívül a megtámadott ítélet 219. és 243. pontjában a Törvényszék rámutatott arra, hogy a Google általános keresőszolgáltatásának a versengő árösszehasonlító szolgáltatások által az általános eredményoldalakhoz való hozzáférés révén történő biztosítására vonatkozó feltételekről volt szó.

102 Végül, miután a megtámadott ítélet 220. és 221. pontjában összefoglalta a vitatott határozat (662), (699) és (700) preambulumbekezdésének c) pontját, a Törvényszék ezen ítélet 222. pontjában megállapította, hogy e határozat a Google árösszehasonlító szolgáltatásának és a versengő árösszehasonlító szolgáltatásoknak a Google általános eredményoldalaihoz való egyenlő hozzáférését célozza, a szóban forgó eredmények típusától (generikus eredmények, Product Universal vagy Shopping Units) függetlenül, és így ténylegesen arra irányul, hogy a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára a Google árösszehasonlító szolgáltatásaival azonosan látható elhelyezéssel és megjelenítéssel biztosítson hozzáférést a Google általános eredményoldalaihoz.

103 Ily módon nem vitatott, hogy amikor a Törvényszék a megtámadott ítélet 229. pontjában megjegyezte, hogy a szóban forgó magatartások „nem idegenek a hozzáférés problémakörétől”, nem a versengő árösszehasonlító szolgáltatások „boxokhoz” való hozzáférésére, hanem a Google általános eredményoldalaihoz hátrányos megkülönböztetéstől mentes feltételek mellett való hozzáférésükre hivatkozott.

104 Másodsorban nem róható fel a Törvényszéknek, hogy a megtámadott ítélet 219. pontjában saját értékelésével helyettesítette a vitatott határozatban szereplő értékelést. A szóban forgó magatartás Törvényszék általi leírása ugyanis csak egy módja annak, hogy leírják azt, hogy a Google-nak azt rótták fel, hogy az általános eredményoldalain a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokhoz képest a saját árösszehasonlító szolgáltatásait kedvezőbben helyezi el és kedvezőbben mutatja be, ami a vitatott határozatban és a megtámadott ítéletben több alkalommal is szerepel, az alkalmazott megfogalmazás tekintetében minimális eltéréssel.

105 Harmadsorban nem lehet helyt adni a fellebbezők azon érvének, amely szerint a „boxok” a Google általános eredményoldalaitól különböző eszköznek minősülnek, így a Törvényszéknek azt kellett volna megállapítania, hogy a jelen ügyben arról a kérdésről van szó, hogy indokolt-e volt a Google-t arra kötelezni, hogy a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára hozzáférést biztosítson ezen eszközhöz. Amint ugyanis arra a főtanácsnok az indítványának 114. és 115. pontjában lényegében rámutatott, még ha boxok” a Google általános eredményoldalán ki is vannak emelve, azok nem képeznek ezen oldaltól elkülönülő infrastruktúrát, mintha az egy független eredményoldal lenne.

106 Egyébiránt nem vitatott, hogy a Google árösszehasonlító szolgáltatásával versengő árösszehasonlító szolgáltatások hozzáfértek a Google általános keresőszolgáltatásához és általános eredményoldalaihoz. Egyáltalán nem rótták tehát fel a Google-nak, hogy megtagadta e hozzáférést.

107 Ennélfogva az a hátrány, amely a Google-lal versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára a szóban forgó két magatartás kombinációjából – vagyis egyrészt saját specializált eredményeinek az általános eredményoldalain való elhelyezéséből és megjelenítéséből, másrészt pedig a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményeinek kiigazítási algoritmusok általi egyidejű hátrasorolásából – ered, a Google általános eredményoldalához való hozzáférés feltételeire vonatkozik, nem pedig a „boxokból" álló, állítólagosan elkülönülő infrastruktúrához való hozzáférésre.

108 Negyedsorban, amint arra a Törvényszék a megtámadott ítélet 223., 237. és 240. pontjában lényegében rámutatott, a Bizottság a vitatott határozatban úgy ítélte meg, hogy e két magatartás kombinációjával, és így tehát az általános keresőoldalain a saját árösszehasonlító szolgáltatása és a versengő árösszehasonlító szolgáltatások közötti hátrányos megkülönböztetéssel a Google az általános keresési piacon fennálló erőfölényére támaszkodott, amely piacot jelentős belépési korlátok jellemeznek a tekintetben, hogy saját árösszehasonlító szolgáltatását előnyben részesítse a termék-összehasonlítási szolgáltatások piacán, és e magatartás a verseny potenciális vagy tényleges kizárásához vezetett a downstream piacon.

109 E körülményre tekintettel a Törvényszék a megtámadott ítélet 229. és 240. pontjában megállapította, hogy a Bizottság a megállapított magatartások alapján a jogsértés megállapítása érdekében nem volt köteles bizonyítani, hogy teljesültek az 1998. november 26-i Bronner ítéletben (C-7/97, EU:C:1998:569) meghatározott, a jelen ítélet 89. pontjában felidézett feltételek, mivel e magatartások a tényállási elemeikben különböztek a Bronner ítélet alapjául szolgáló ügyben szóban forgó, szolgáltatásnyújtás megtagadásától, és az erőátviteli hatás útján történő visszaélés önálló formájának minősülnek.

110 Márpedig, amint az a jelen ítélet 90. pontjában felidézésre került, az 1998. november 26-i Bronner ítéletből (C-7/97, EU:C:1998:569) eredő ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az ezen ítélet 41. pontjában szereplő feltételek előírását az említett ítélet alapjául szolgáló ügy sajátos körülményei igazolták, minden más magatartást kizárva, amelyek abban álltak, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás megtagadta valamely versenytárs olyan infrastruktúrához való hozzáférését, amelyet a saját tevékenysége érdekében épített ki.

111 Ezzel szemben, ha az erőfölényben lévő vállalkozás hozzáférést biztosít az infrastruktúrájához, de e hozzáférést, szolgáltatások nyújtását vagy áruk értékesítését tisztességtelen feltételektől teszi függővé, a Bíróság által az 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569) 41. pontjában meghatározott feltételek nem alkalmazandók. Kétségtelen, hogy amennyiben az ilyen infrastruktúrához, szolgáltatáshoz vagy inputhoz való hozzáférés nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás versenytársai nyereségesen működhessenek egy downstream piacon, még inkább valószínű, hogy az e piacon tanúsított tisztességtelen magatartások legalább potenciális versenyellenes hatásokkal járnak, és az EUMSZ 102. cikk értelmében vett visszaélésnek minősülnek. Ami azonban a hozzáférés megtagadásától eltérő magatartásokat illeti, az ilyen nélkülözhetetlen jelleg hiánya önmagában nem meghatározó az erőfölényben lévő vállalkozás által tanúsított esetlegesen visszaélésszerű magatartások vizsgálata szempontjából (2021. március 25-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítélet, C-152/19 P, EU:C:2021:238, 50. pont; 2021. március 25-i Slovak Telekom kontra Bizottság ítélet, C-165/19 P, EU:C:2021:239, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

112 Az ilyen magatartások ugyanis, noha megvalósíthatják a visszaélés egy formáját akkor, ha az érintett piacokon legalább potenciális versenyellenes hatásokat, sőt kiszorító hatást válthatnak ki, nem feleltethetők meg azon magatartásnak, amikor valamely versenytárssal szemben világosan és

egyértelműen megtagadják az infrastruktúrához való hozzáférést, mivel a versenyhatóság vagy a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság már nem kötelezheti az erőfölényben lévő vállalkozást arra, hogy adjon hozzáférést az infrastruktúrájához, mivel e hozzáférést már megadták. Az ilyen összefüggésben meghozandó intézkedések tehát kevésbé sértik az erőfölényben lévő vállalkozás szerződési szabadságát és tulajdonhoz való jogát, mint az, ha arra kötelezik, hogy adjon hozzáférést az infrastruktúrájához, amikor azt a saját tevékenysége érdekében tartja fenn (2021. március 25-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítélet, C-152/19 P, EU:C:2021:238, 51. pont; 2021. március 25-i Slovak Telekom kontra Bizottság ítélet, C-165/19 P, EU:C:2021:239, 51. pont).

113 Mivel – amint az a jelen ítélet 105–107. pontjában megállapításra került – a Google a versengő árösszehasonlító szolgáltatások számára hozzáférést biztosít az általános keresőszolgáltatásához és az általános eredményoldalakhoz, de e hozzáférést hátrányosan megkülönböztető feltételekhez köti, az 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569) 41. pontjában megállapított feltételek nem alkalmazandók a szóban forgó magatartásra.

114 Következésképpen a Törvényszék helyesen állapította meg a megtámadott ítélet 229. és 240. pontjában, hogy a Bizottság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor nem értékelte, hogy a szóban forgó magatartás teljesíti-e ezeket a feltételeket.

115 A fentiekből az következik, hogy az első és a második kifogást el kell utasítani.

116 Ebből következően a megtámadott ítélet 232., 233., 240. és 246. pontjára vonatkozó harmadik, negyedik és ötödik kifogás hatástalan.

117 E kifogásokkal ugyanis a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen utasította el az említett feltételek alkalmazhatóságát a megtámadott ítélet 232. és 233. pontjában azzal az indokkal, hogy nem volt kifejezett hozzáférés iránti kérelem és kifejezett elutasítás, valamint ezen ítélet 240. pontjában azzal az indokkal, hogy a szóban forgó magatartás, vagyis a Google által az árösszehasonlító szolgáltatásának eredményeivel szemben alkalmazott eltérő bánásmód a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményeihez képest „aktív” és nem „passzív” magatartás volt. A megtámadott ítélet 246. pontjában a Törvényszék pedig tévesen állapította meg, hogy a vitatott határozat korrekciós intézkedései nem relevánsak az állítólagos visszaélés jellegének értékelése szempontjából.

118 Márpedig, még ha a Törvényszék e megfontolásai téves jogalkalmazáson is alapulnak, azok elemzése nem szükséges, mivel a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó magatartás nem minősül az 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569) 41. pontjában megállapított feltételek hatálya alá tartozó hozzáférés megtagadásának.

119 Következésképpen az első jogalap második részét el kell utasítani.

2) Az első jogalap első részéről

120 Az első jogalap első részében a fellebbezők azt kifogásolják, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 224–228. pontjában jogellenesen helyettesítette a Bizottság vitatott határozatban szereplő értékelését azon saját értékelésével, amely szerint az 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569) 41. pontjában megállapított feltételek teljesültek, holott a vitatott határozatban semmilyen ilyen jellegű következtetés nem szerepelt.

121 Ugyanakkor, mivel – amint az a jelen ítélet 118. pontjában megállapításra került – a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Google-nak felrótt magatartást nem e feltételeknek megfelelően kell értékelni, az első jogalap ezen első részét mint hatástalant el kell utasítani.

122 A fenti megfontolásokra tekintettel az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

2. A második jogalapról

a) A felek érvei

123 A három részből álló második jogalappal a CCIA által támogatott fellebbezők azt állítják, hogy amennyiben az állítólagos visszaélés nem a hozzáférés megtagadása volt, a vitatott határozatnak az EUMSZ 102. cikk megsértésének megállapítása érdekében azonosítania kellett volna egy másik „külső magatartást”, és bizonyítania kellett volna, hogy e magatartás eltért az érdemeken alapuló versenytől. E tekintetben, amint arra a Törvényszék többek között a megtámadott ítélet 162–164. pontjában emlékeztetett, az erőátviteli hatás útján valamely szomszédos piacra történő puszta kiterjesztés nem azonosítható a valamely piacon fennálló erőfölénnyel, még akkor sem, ha e kiterjesztés a versenytársak eltűnéséhez vagy marginalizálódásához vezet.

124 A második jogalap első részében a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 175. és 197. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Google magatartásának valószínű hatásaira vonatkozó, az ezen ítélet 169–174. pontjában összefoglalt körülmények alkalmasak annak meghatározására, hogy érdemeken alapuló versenyt folytatott-e.

125 A fellebbezők konkrétan rámutatnak arra, hogy a megtámadott ítélet 195. és 196. pontjában a Törvényszék elismerte, hogy a vitatott határozat (341) preambulumbekezdése nem elegendő a szóban forgó magatartás megalapozottságának értékeléséhez, mivel az a Google magatartásának „kizárólag a kiszorító hatásaira” vonatkozik, de jelezte, hogy e preambulumbekezdést e határozat (342) preambulumbekezdésével összefüggésben kell értelmezni, amely három körülményt határoz meg. Ezen ítélet 169., 175., 196., 197., 219. és 283. pontjában a Törvényszék e körülményeket relevánsnak tekintette a Google és a versenytársai közötti eltérő bánásmódnak az érdemeken alapuló versenytől való eltérésként való minősítése szempontjából.

126 A fellebbezők szerint e három körülmény nem a Google magatartásának jellegéhez kapcsolódik, hanem a keresőmotor-forgalom jelentőségéhez és forrásaihoz, és e magatartás állítólagos valószínű hatásaira vonatkozik. Ennélfogva nem minősülnek érvényes alapnak azon kérdés megválaszolása tekintetében, hogy a Google eltért-e az érdemeken alapuló versenytől, amikor a versenytársaival szemben alkalmazottól eltérő bánásmódot tartott fenn magának.

127 Válaszukban a fellebbezők kifejtik, hogy bár az érdemeken alapuló versenytől való eltérés megállapítása érdekében figyelembe vett tényezőknek nemcsak a szóban forgó magatartás jellegére kell vonatkozniuk, lehetővé kell tenniük e jelleg minősítését. Így a Bizottság állításával ellentétben nem lehetnek elegendők az e magatartást övező egyszerű tényezők.

128 A második jogalap második részében a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor jogellenesen „átírta” a vitatott határozatot. Három további indokot adott elő ugyanis, amelyek nem szerepeltek e határozatban, annak érdekében, hogy pótolja a határozat indokolásának hiányosságát, és magyarázatot adjon arra, hogy a szóban forgó

magatartás mennyiben tért el az érdemeken alapuló versenytől. E három további indok először is a „szuperdomináns” vállalkozásokra vonatkozó szigorúbb jogi kritérium (a megtámadott ítélet 180., 182. és 183. pontja), másodszor az, hogy szokatlan lenne a Google részéről a keresőmotor eredményei körének „a saját eredményeire történő korlátozása”, mivel a Google valamennyi tartalom vonatkozásában nyitott az eredmények megjelenítésére (176–184. pont), harmadszor pedig a kifogásolt magatartás olyan leírása, mint amely hátrányosan megkülönböztető bánásmódnak minősül (124., 237., 240., 279. és 284–289. pont).

129 Válaszukban a fellebbezők először is vitatják a Bizottság azon észrevételét, amely szerint a Törvényszék csak a teljesség kedvéért adta elő e két indokot, vagyis a Google magatartásának a szokatlan jellegére vonatkozó indokot (a megtámadott ítélet 176–179. pontja), valamint a Google „szuperdominanciája” miatti szigorúbb jogi kritérium alkalmazására vonatkozó indokot (180. pont). Másodsorban a fellebbezők cáfolják azt a felvetést, amely szerint a Törvényszék azon állítása, amely szerint a Google megváltoztatta magatartását (181–184. pont), mindössze „kiegészítő magyarázatoknak” minősül, amint azt a Bizottság is javasolta.

130 A második jogalap harmadik részében a fellebbezők azt állítják, hogy mindenesetre jogilag tévesek a Törvényszék által a második jogalap második részében annak magyarázata érdekében előadott kiegészítő indokok, hogy a Google miért nem folytatott érdemeken alapuló versenyt.

131 Első kifogásukban a fellebbezők azt állítják, hogy a megtámadott ítélet 180., 182. és 183. pontjában a Törvényszék téves jogi kritériumot alkalmazott, amikor a Google magatartása megalapozottságának értékelése során a „szuperdomináns” helyzet fogalmára támaszkodott. Márpedig először is az erőfölény mértéke nem releváns annak megállapítása szempontjából, hogy fennáll-e önmagában az EUMSZ 102. cikk értelmében vett erőfölénnyel való visszaélés. Másodszor, a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a Google „szuperdomináns” helyzete miatt magatartásának az EUMSZ 102. cikkre tekintettel történő értékelése során figyelembe kell venni az internetszolgáltatók egyenlő bánásmódjára vonatkozó szabályt, amelyet a nyílt internet-hozzáférés megteremtéséhez szükséges intézkedések meghozataláról, továbbá az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló 2002/22/EK irányelv és az Unión belüli nyilvános mobilhírközlő hálózatok közötti barangolásról (roaming) szóló 531/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2120 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2015. L 310., 1. o.) ír elő. AGoogle „szuperdominánsnak” vagy „az internetre való belépés [kapujának]” való minősítése nem terjeszthető ki az egyenlő bánásmód e szabályának alkalmazását oly módon, hogy az EUMSZ 102. cikk alapján szélesebb körű kötelezettségeket vezet be.

132 Második kifogásukban a fellebbezők azt állítják, hogy a megtámadott ítélet 176–179. pontjában a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy egy keresőszolgáltatás esetében nem szokatlan, hogy csak a saját eredményeit jeleníti meg. Vitatják továbbá a Törvényszéknek az ezen ítélet 181–184. pontjában szereplő állításait, mivel nem változott a Google magatartása olyan módon, amely miatt még nyilvánvalóbb lett volna az érdemeken alapuló versenytől való eltérés.

133 A harmadik kifogás keretében a fellebbezők előadják, hogy a megtámadott ítélet 71., 124., 237., 240., 279. és 284–288. pontjában a Törvényszék tévesen minősítette hátrányosan megkülönböztetőnek a Google magatartását.

134 Először is a Törvényszék nem követett koherens megközelítést azon két tényező meghatározásakor, amelyeket hátrányosan megkülönböztető módon kezeltek. A megtámadott ítélet 285. pontjában a Törvényszék az állítólagos hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó elemzésében az eredményeknek a Google általi eltérő kezelését az alapján állította szembe, hogy azok a Google árösszehasonlító szolgáltatásából vagy versengő árösszehasonlító szolgáltatásokból származnak-e. Ezzel szemben a megtámadott ítélet 575. pontjában az objektív igazolásra vonatkozó elemzésében a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a Bizottság a vitatott határozatban arra törekedett, hogy egyenlő bánásmódot biztosítson a Google kétféle eredményei, vagyis a generikus eredmények és a specializált eredmények között.

135 Másodszor a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor nem bizonyította, hogy a Google önkényes eltérő bánásmódot alkalmazott, mivel pusztán az eltérő bánásmód alkalmazása nem elegendő a hátrányos megkülönböztetés fennállásának megállapításához. A fellebbezők szerint nem önkényes az, ha a keresőszolgáltatás kizárólag az adatain és algoritmusain alapuló saját eredményeinek előállítójaként jár el. Ezenkívül releváns objektív különbség az, hogy a Google nem képes harmadik személyek olyan specializált eredményeit megjeleníteni, amelyek ugyanolyan megbízhatósággal és minőséggel rendelkeznek, mint a saját eredményei. Ugyanezen okokból megalapozatlan a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 287., 291. és 292. pontjában kifejtett azon kifogása, amely szerint a harmadik személyektől származó specializált termékeredmények nem részesülnek ugyanolyan bánásmódban, mint a Google eredményei, még akkor sem, ha különösen relevánsak. A Google keresési eredmények elállítójaként a legjobb azon találatokat jeleníti meg, amelyeket képes előállítani. Egyébiránt a fellebbezők előadják, hogy bár azt kifogásolják velük szemben, hogy eltérően kezelték a Google eredményeinek két típusát, amint az a megtámadott ítélet 575. pontjából kitűnik, e különbség objektív és észszerű megfontolásokon is alapult.

136 Válaszukban a fellebbezők kifejtik, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás akkor tér el az érdemeken alapuló versenytől, ha sérti a szolgáltatásának minőségét és érdekével ellentétesen jár el.

137 A Bizottság, a PriceRunner, a BEUC, a Foundem, a Kelkoo, a VDZ, a Ladenzeile, a BDZV és a Twenga vitatja a fellebbezők érvelését, és azt állítja, hogy a második fellebbezési jogalapot mint részben elfogadhatatlant és hatástalant, és mindenesetre mint megalapozatlant el kell utasítani.

b) A Bíróság álláspontja

138 A második jogalapjukban a fellebbezők azt kifogásolják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a Bizottság azt állította, hogy a szóban forgó magatartás nem tartozik az érdemeken alapuló verseny körébe.

139 E tekintetben a Törvényszék a megtámadott ítélet 166. és 167. pontjában emlékeztetett arra, hogy az EUMSZ 102. cikk megsértése fennállásának megállapítása érdekében a Bizottság nem pusztán erőátviteli hatással kapcsolatos magatartásokra hivatkozott, hanem úgy ítélte meg, hogy e hatás révén a Google az általános keresési piacon fennálló erőfölényére támaszkodott annak érdekében, hogy termék-összehasonlítási szolgáltatását előnyben részesítse a specializált termék-összehasonlítási piacon azáltal, hogy ezen árösszehasonlító szolgáltatást kedvezőbben helyezi el és jeleníti meg az általános eredményoldalain, a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokhoz képest.

140 A megtámadott ítélet 168. pontjában a Törvényszék pontosította, hogy a vitatott határozat 344. pontjában a Bizottság megjegyezte, hogy a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményei csak generikus eredményekként jelenhetnek meg, vagyis olyan egyszerű kék linkekként, amelyeket ráadásul a kiigazítási algoritmusok hátrébb sorolhatnak, addig a Google árösszehasonlító szolgáltatásának eredményei pedig a Google általános eredményoldalainak tetején helyezkednek el, jól láthatóan, bővített formában bemutatva, és azokat az említett algoritmusok nem sorolhatják hátra. A Törvényszék hozzátette, hogy a Bizottság szerint e magatartások a Google által a saját árösszehasonlító szolgáltatása javára érvényesített részrehajlás formájában megjelenő eltérő bánásmódot eredményezek.

141 A megtámadott ítélet 169–173. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a vitatott határozat 7.2.2–7.2.4. részében a Bizottság kifejtette többek között azt, hogy három sajátos körülmény fennállása miatt e részrehajlás a piaci verseny gyengüléséhez vezethet. Ismertette a Bizottságnak az ezen ítélet 196. pontjában szintén említett e három körülményre vonatkozó elemzését, amelyek közül az első a Google általános keresőmotorja által az árösszehasonlító szolgáltatások vonatkozásában generált forgalom jelentőségére, a második az interneten keresést végző felhasználók magatartására, a harmadik pedig az volt, hogy a Google általános eredményoldalairól származó eltérített forgalom a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalom jelentős hányadát jelenti, és azt ténylegesen nem helyettesíthetik más források.

142 A megtámadott ítélet 174. pontjában a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor – a jelen ítélet 168–173. pontjában felidézett összefüggésekre figyelemmel – a Google általános eredményoldalairól származó forgalom jelentőségét és azt, hogy az nem helyettesíthető ténylegesen, olyan releváns körülményeknek tekintette, amelyek az érdemeken alapuló versenyen kívül eső magatartás fennállását jellemezhetik.

143 A megtámadott ítélet 175. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság nem szorítkozott a piacierő-átviteli hatás megállapítására, hanem jogilag minősítette a Google-nak az e hatáshoz kapcsolódó magatartását, és ennek során releváns kritériumokra támaszkodott. Így a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy – feltéve, hogy az érintett piacok sajátos körülményeire tekintettel azonosított részrehajlást és annak hatásait a Bizottság érvényesen bizonyította, amit a Törvényszék később vizsgált – a Bizottság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy e részrehajlás eltér az érdemeken alapuló versenytől.

144 A megtámadott ítélet 189. pontjában a Törvényszék hozzátette, hogy e következtetést nem cáfolják a CCIA azon érvei, amelyek szerint a vitatott határozatban megfogalmazott egyértelmű jogi teszt hiánya sérti a jogbiztonság elvét. E tekintetben ezen ítélet 195. pontjában rámutatott arra, hogy kétségtelen, hogy e határozat (341) preambulumbekezdése kifejtette azon indokokat, amelyek miatt a szóban forgó magatartások eltérnek az érdemeken alapuló versenytől, és lényegében rámutatott egyrészt arra, hogy e magatartások eltérítették a forgalmat, másrészt pedig versenyellenes hatásokkal járhattak. Ily módon, önmagában e preambulumbekezdés alapján úgy tűnik, hogy a Bizottság e magatartások kiszorító hatásaiból vezette le azt, hogy eltérnek az érdemeken alapuló versenytől.

145 A megtámadott ítélet 196. pontjában a Törvényszék ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy e (341) preambulumbekezdést a vitatott határozat (342) preambulumbekezdésével együttesen kell értelmezni, amelyben a Bizottság „annak bizonyítása érdekében, hogy a magatartás miért visszaélésszerű, és miért esik az érdemeken alapuló verseny körén kívül”, kifejtette, hogy a szóban forgó magatartások abban állnak, hogy a Google saját árösszehasonlító szolgáltatását előnyben részesíti a versengő árösszehasonlító szolgáltatások kárára, és e részrehajlás sajátos kontextusba

illeszkedik. Ez utóbbi preambulumbekezdés a Bizottság által annak bizonyítása érdekében figyelembe vett több körülményt ismertet, hogy a szóban forgó magatartás miért tér el az érdemeken alapuló versenytől, így különösen a vitatott határozat 7.2.2–7.2.4. részében kifejtett és az ezen ítélet 170–173. pontjában felidézett három sajátos körülményt.

146 A megtámadott ítélet 197. pontjában a Törvényszék ezért úgy ítélte meg, hogy a Bizottság által lefolytatott, az erőátviteli hatás útján történő visszaélés megállapításához vezető elemzés lehetővé tette a jogsértés fennállásának megállapítását, egyrészt a versenyjog szempontjából gyanús, a hozzáférés megtagadása esetén hiányzó körülményekre, különösen az indokolatlan eltérő bánásmódra támaszkodva, másrészt pedig a sajátos, az említett eltérő bánásmód alapját képező infrastruktúra jellegére vonatkozó körülményekre, a jelen esetben a Google általános keresőoldalairól származó forgalmának jelentőségére és annak ténylegesen nem helyettesíthető jellegére támaszkodva.

1) A második jogalap első részéről

147 A második jogalap első részében a fellebbezők lényegében azt kifogásolják, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 175. és 197. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy az ezen ítélet 169–174. és 196. pontjában említett három sajátos körülmény releváns volt annak meghatározása szempontjából, hogy a szóban forgó magatartás az érdemeken alapuló verseny körébe tartozik-e.

i) Az elfogadhatóságról

148 A Bizottság úgy véli, hogy a második jogalap első része elfogadhatatlan. A fellebbezők ugyanis nem hivatkozhatnak először a Bíróság előtt arra, hogy a vitatott határozat 7.2. részében kifejtett e három körülmény arra a lehetőségre vonatkozott, hogy a szóban forgó magatartás alkalmas lehet a verseny korlátozására, nem pedig arra, hogy az nem tartozik az érdemeken alapuló verseny körébe.

149 A Bizottság által ily módon felhozott elfogadhatatlansági kifogásról való határozathozatal érdekében meg kell állapítani, hogy a második jogalap ezen első részében a fellebbezők a Törvényszéknek a kereset ötödik jogalapjára adott, a megtámadott ítélet 169–175. és 197. pontjában kifejtett válaszának egy részét vitatják.

150 Az ezen ítélet 136. pontjában szereplő összefoglalás szerint a fellebbezők az ötödik jogalap első részében azt állították, hogy a vitatott határozat a Google internetes keresőszolgáltatásának minőségi javulását megvalósító magatartásában nem jelöli meg azokat az elemeket, amelyek eltérnek az érdemeken alapuló versenytől.

151 A második fellebbezési jogalap első részében a fellebbezők az uniós jognak a Törvényszék általi értelmezését és alkalmazását vitatják, amelynek alapján a Törvényszék a megtámadott ítélet 175. és 197. pontjában megállapította, hogy a Bizottság nem kizárólag a szóban forgó magatartásokból eredő kiszorító hatások fennállására támaszkodott annak megállapításakor, hogy e magatartások eltérnek az érdemeken alapuló versenytől.

152 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint, ha valamely félnek megengednék, hogy először a Bíróság előtt hozzon fel olyan jogalapot, amelyet a Törvényszéknél nem terjesztett elő, az azt jelentené, hogy az a Törvényszék által eldöntött

jogvitán túlterjedő jogvitával fordulhatna a Bírósághoz. A fellebbezési eljárás keretében a Bíróság hatásköre főszabály szerint a Törvényszék előtt megvitatott jogalapokra vonatkozó értékelés megítélésére korlátozódik. Mindazonáltal az olyan érv, amelyet első fokon nem hoztak fel, nem minősül a fellebbezési szakaszban elfogadhatatlan új jogalapnak, ha csupán a keresetben szereplő, a Törvényszék elé terjesztett jogalapban már kifejtett érvelés kiegészítését képezi (2020. december 9-i Groupe Canal + kontra Bizottság ítélet, C-132/19 P, EU:C:2020:1007, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

153 Ezenkívül a fellebbezési jogalapnak – az elfogadhatatlanság terhe mellett – nem az első fokon vitatott határozat megsemmisítésére, hanem a Törvényszék megtámadott ítéletének hatályon kívül helyezésére kell irányulnia, és tartalmaznia kell az ítéletet érintő téves jogalkalmazást konkrétan megjelölő érvelést. Így a fellebbező előterjeszthet olyan fellebbezést, amelyben a Bíróság előtt a megtámadott ítéletből következő olyan jogalapokra hivatkozik, amelyek ezen ítélet jogi megalapozottságának kifogásolására irányulnak (2022. január 25-i Bizottság kontra European Food és társai ítélet, C-638/19 P, EU:C:2022:50, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

154 A jelen ügyben – a Bizottság állításával szemben – a fellebbezők által a második jogalap első részében kifejtett érvek szorosan kapcsolódnak a keresetlevélben kifejtett ötödik jogalaphoz, amely a vitatott határozat (341) preambulumbekezdése alapján tett azon megállapításokat vitatta, amelyek szerint a szóban forgó magatartások nem tartoznak az érdemeken alapuló verseny körébe, és – amennyiben annak bizonyítására irányulnak, hogy a Törvényszék tévesen járt el a megtámadott ítélet 175. és 197. pontjában – megállapította, hogy a Bizottság releváns kritériumok alapján minősítette jogilag az piacierő-átviteli hatáshoz kapcsolódó magatartást, és ennek során releváns kritériumokra támaszkodott, ezen érvek e jogalap kiegészítését jelentik, nem pedig olyan új jogalapot, amelyet először a fellebbezés keretében terjesztettek elő.

155 Egyébiránt a fellebbezők nem szorítkoznak az elsőfokú eljárásban hivatkozott érvek megismétlésére, hanem azt állítják, hogy a Törvényszék ezen érvekre válaszolva tévesen alkalmazta a jogot a megtámadott ítéletben. Következésképpen, noha – amint arra a Bizottság rámutat – a fellebbezők érvelésük egy részét első alkalommal a Bíróság előtt terjesztették elő, ez nem változtat azon, hogy az magából a megtámadott ítéletből származik.

156 Ezért a második jogalap első része elfogadható.

ii) A második jogalap első részének érdeméről

157 A Törvényszék, miután a megtámadott ítélet 164. és 165. pontjában emlékeztetett arra, hogy az EUMSZ 102. cikk önmagában nem tiltja az erőfölényben lévő vállalkozás erőátviteli hatásait, és az erőfölényben lévő vállalkozást terhelő különös felelősség tényleges terjedelmét a verseny gyengülését mutató minden egyes ügy sajátos körülményeinek fényében kell értelmezni, a megtámadott ítélet 166–175. pontjában kimondta, hogy a Bizottság a vitatott határozatban nem csupán ezen piacierő-átviteli hatás meglétét állapította meg, hanem jogilag minősítette a Google-nak az e hatáshoz kapcsolódó magatartását, és ennek során a releváns kritériumokra támaszkodott, így nem alkalmazta tévesen a jogot annak megállapításakor, hogy a szóban forgó magatartás, amely abban állt, hogy a Google előnyben részesíti saját árösszehasonlító szolgáltatását, nem tartozik az érdemeken alapuló verseny körébe.

158 Ehhez hasonlóan a megtámadott ítélet 195–197. pontjában a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a Bizottság az e magatartásokból eredő kiszorító hatások fennállásából nem az erőátviteli hatás útján történő visszaélésre következtetett, hanem elemzését egyrészt a versenyjog szempontjából gyanús körülményekre, különösen indokolatlan eltérő bánásmódra alapította, másrészt pedig az ezen eltérő bánásmód alapjául szolgáló infrastruktúra jellegére vonatkozó releváns sajátos körülményekre, ami ténylegesen lehetővé tette számára az EUMSZ 102. cikkbe ütköző jogsértés fennállásának megállapítását.

159 Ami a Bizottság által a vitatott határozatban megállapított, a megtámadott ítélet 169–173. pontjában ismertetett sajátos körülményeket illeti, ezek közül az első a Google általános keresőmotorja által az árösszehasonlító szolgáltatások vonatkozásában generált forgalom jelentősége volt. A Törvényszék különösen arra mutatott rá, hogy a Bizottság kifejtette, hogy e forgalom lehetővé teszi a hálózati hatások kihasználását, mivel minél több internetfelhasználó látogat el egy árösszehasonlító szolgáltatás oldalára, annál jobban nő e szolgáltatások relevanciája és hasznossága. Hozzátette, hogy e forgalom elvesztése ördögi körhöz, idővel pedig a piacról való kilépéshez vezethet.

160 A második körülmény a felhasználók internetes keresések során tanúsított magatartása volt. A Törvényszék rámutatott többek között arra, hogy a Bizottság pontosította, hogy a felhasználók általában az első három–öt keresési eredményre összpontosítanak, és nem szentelnek figyelmet, vagy csak keveset, az ezt követő eredményeknek, különösen pedig a képernyő közvetlenül látható része (fold) alatti találatoknak, és azt feltételezik, hogy a leginkább látható eredmények a legrelevánsabbak, függetlenül azok tényleges relevanciájától.

161 A harmadik körülmény az eltérített forgalom hatása volt. A Törvényszék szerint a Bizottság hangsúlyozta, hogy e forgalom a versengő termékösszehasonlítási szolgáltatások felé irányuló forgalom jelentős hányadát jelenti, és azt ténylegesen nem helyettesíthetik más források, beleértve a szöveges hirdetéseket, a mobiltelefonos alkalmazásokat, a közvetlen forgalmat, a partneroldalakra mutató linkeket, a szociális médiát és az egyéb keresőmotorokat is.

162 Amint az a megtámadott ítélet 174. és 197. pontjából kiderül, a Bizottság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor – a jelen ítélet 168–173. pontjában felidézett összefüggésekre figyelemmel – a Google általános eredményoldalairól származó forgalom jelentőségét és azt, hogy az nem helyettesíthető ténylegesen, olyan releváns körülményeknek tekintette, amelyek az érdemeken alapuló versenyen kívül eső magatartás fennállását jellemezhetik.

163 Annak értékelése érdekében, hogy a Törvényszék fentiek szerint kifejtett megfontolásai téves jogalkalmazáson alapulnak-e, amint azt a fellebbezők állítják, emlékeztetni kell arra, hogy miközben az erőfölényben lévő vállalkozásokra különös felelősséget ró, hogy magatartásukkal ne sértsék a belső piacon a hatékony és torzulásmentes versenyt, az EUMSZ 102. cikk nem magát az erőfölény meglétét, hanem csak az azzal való visszaélést szankcionálja (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 128. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

164 Az EUMSZ 102. cikknek nem célja sem annak megakadályozása, hogy a vállalkozások saját érdemeiknek köszönhetően egy vagy több piacon erőfölényt szerezzenek, sem annak biztosítása, hogy az ilyen helyzetben lévő vállalkozásoknál kevésbé hatékony versenytárs vállalkozások a piacon maradjanak. Éppen ellenkezőleg, az érdemeken alapuló verseny fogalmilag kevésbé hatékony, tehát a fogyasztók számára az ár, a termelés, a választék, a minőség vagy az innováció

tekintetében kevésbé vonzó versenytársak eltűnéséhez vagy háttérbe szorulásához vezethet (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 126. és 127. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

165 Annak megállapításához, hogy valamely adott esetben egy magatartás az EUMSZ 102. cikk értelmében „erőfölénnyel való visszaélésnek” minősül-e, főszabály szerint azt kell bizonyítani, hogy a magatartás a vállalkozások közötti érdemeken alapuló versenyre irányadó eszközöktől eltérő eszközök alkalmazásával ténylegesen vagy potenciálisan korlátozza a versenyt azáltal, hogy kizárja az érintett piacról vagy piacokról az ugyanolyan hatékony versenytárs vállalkozásokat, vagy akadályozza azok növekedését e piacokon, figyelembe véve, hogy ez utóbbiak egyaránt lehetnek azok a piacok, ahol erőfölénnyel rendelkeznek, és azok a kapcsolódó vagy szomszédos piacok, amelyeken az említett magatartás tényleges vagy potenciális hatásait kifejtheti (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 129. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

166 Ezt a bizonyítást, amely az adott ügy tárgyát képező magatartás típusától függően különböző elemzési sémák alkalmazásával járhat, mindenképpen az összes releváns ténybeli körülmény értékelésével kell elvégezni, függetlenül attól, hogy ezek magával a magatartással, a szóban forgó piaccal vagy piacokkal, illetve a verseny működésének módjával kapcsolatosak-e ezen a piacon vagy ezeken a piacokon. Ezen túlmenően az említett bizonyítás során pontos és konkrét elemzések és bizonyítékok alapján arra kell törekedni, hogy az említett magatartás legalábbis alkalmas arra, hogy kiszorító hatást fejtsen ki (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 130. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

167 Az olyan magatartásokon kívül, amelyek tényleges vagy potenciális hatása az érdemeken alapuló verseny korlátozása az ugyanolyan hatékony versenytársaknak az érintett piacról vagy piacokról való kiszorításával, akkor is „erőfölénnyel való visszaélésnek” minősíthető egy magatartás, ha bizonyítható, hogy annak tényleges vagy potenciális hatása, vagy akár célja az, hogy belépési korlátok létrehozásával, piaclezárási intézkedésekkel vagy más, az érdemeken alapuló versenyre irányadó eszközöktől eltérő eszközökkel egy korábbi szakaszban megakadályozza, hogy a potenciálisan versenytárs vállalkozások beléphessenek az adott piacra vagy piacokra, és ezáltal a termelésnek, az alternatív termékek vagy szolgáltatások kifejlesztésének vagy akár az innovációnak a korlátozása révén a fogyasztók rovására megakadályozza a verseny növekedését ezeken a piacokon (lásd ebben az értelemben: (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 131. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

168 Ezen ítélkezési gyakorlatból következően a releváns ténybeli körülményeknek nemcsak azok minősülnek, amelyek magára a magatartásra vonatkoznak, hanem az érintett piacon vagy piacokon, illetve az e piacon vagy piacokon fennálló verseny működésére vonatkozó körülmények is. Így az erőfölényben lévő vállalkozás magatartásának hátterére vonatkozó olyan körülményeket, mint az érintett ágazat jellemzői, relevánsnak kell tekinteni.

169 Márpedig meg kell állapítani, hogy a megtámadott ítélet 169–173. pontjában kifejtett sajátos körülmények azon háttér elemeinek minősültek, amelyben a Google általános keresőmotorja és a termék-összehasonlítási szolgáltatások működtek, és amelynek keretében a szóban forgó magatartást végrehajtották.

170 Közelebbről, a fellebbezők állításával ellentétben e körülmények nem csupán a szóban forgó magatartások hatásaira vagy az e magatartásokat övező tényezőkre vonatkoznak, hanem – amint arra a Törvényszék a megtámadott ítélet 174. pontjában rámutatott – alkalmasak az érdemeken alapuló verseny körébe nem tartozó magatartások fennállásának jellemzésére is.

171 Az említett körülmények ugyanis relevánsak voltak a szóban forgó magatartások – vagyis egyrészt a Google saját specializált eredményeinek a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményeinél az általános eredményoldalain való kedvezőbb elhelyezése és megjelenítése, másrészt pedig a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményeinek a kiigazítási algoritmusok révén történő, ezzel egyidejű visszaminősítése – jogi minősítése szempontjából, mivel e körülmények lehetővé tették, hogy e magatartásokat a két érintett piac és az e piacokon fennálló verseny működése kontextusába helyezzék, és így alkalmasak voltak annak bizonyítására, hogy a downstream piacra, vagyis a termék-összehasonlítási szolgáltatások specializált keresési piacára gyakorolt potenciális kiszorító hatások, és a Google termék-összehasonlítási szolgáltatásának a vitatott határozatban megállapított fenti magatartások bevezetése óta e piacon elért sikere nem e szolgáltatás érdemeinek következménye volt, hanem a megállapított sajátos körülmények és ugyanezen magatartások együttes következménye.

172 Így a Törvényszék nem keverte össze a szóban forgó magatartás annak meghatározása érdekében történő elemzését, hogy az eltér-e az érdemeken alapuló versenytől, és e magatartás hatásainak elemzését. Éppen ellenkezőleg, amint arra a főtanácsnok az indítványának 143. pontjában lényegében rámutatott, a megtámadott ítélet 168–175. pontjában szereplő fejtegetésekből kitűnik, hogy a Törvényszék gondosan megvizsgálta azt a kérdést, hogy a vitatott határozatban a Bizottság helyesen állapíthatta-e meg, hogy a vitatott magatartások, nem csupán hatásaik, jogilag minősíthetők-e az érdemeken alapuló versenytől eltérő magatartásoknak.

173 A fentiekből következően a megtámadott ítélet 175. és 197. pontja nem tartalmaz téves jogalkalmazást.

174 Következésképpen a második jogalap első részét el kell utasítani.

2) A második jogalap második és harmadik részéről

175 A második jogalap második részében a fellebbezők azt kifogásolják, hogy a Törvényszék az érdemeken alapuló versenytől való eltéréssel kapcsolatos indokolása során olyan elemeket vett figyelembe, amelyek nem szerepeltek a vitatott határozatban, így a Bizottság érvelését a sajátjával helyettesítette, és ezáltal tévesen alkalmazta a jogot. Az indokolás e további elemei először is a „szuperdomináns” vállalkozások tekintetében szigorúbb jogi értékelési kritériumra vonatkoznak (a megtámadott ítélet 180., 182. és 183. pontja), másodszor arra az értékelésre, amely szerint a Google keresőmotorjának alapvetően nyílt infrastruktúrája miatt az, hogy bizonyos saját specializált keresési eredményeket előnyben részesít a versengő keresési eredményekhez képest, szokatlannak minősül (176–184. pont), harmadszor pedig azon értékelésre, amely szerint a szóban forgó magatartás hátrányosan megkülönböztető volt (71., 124., 237., 240., 279. és 284–289. pont).

176 A második jogalap harmadik részében a fellebbezők azt állítják, hogy az indokolás e további elemei mindenképpen jogilag tévesek.

177 Elsőként a fellebbezők azon érvelését kell meg vizsgálni, amellyel a második jogalap második részében azt állítják, hogy a kifogásolt magatartás hátrányosan megkülönböztető bánásmódként való minősítése nem szerepel a vitatott határozatban, a harmadik részben pedig azt, hogy e minősítés mindenképpen téves.

178 Először is, a fellebbezők érvelésével szemben, akik a megtámadott ítélet 71., 124., 237., 240., 279., 284–289. és 316. pontjára hivatkoznak, e pontokból nem tűnik ki, hogy a Törvényszék a szóban forgó magatartást a Bizottság által megállapított minősítéssel egészítette volna ki.

179 Egyrészt ugyanis a megtámadott ítélet 71. és 124. pontjában a Törvényszék nem minősítette e magatartást. E pontok közül az elsőben a Törvényszék mindössze összefoglalta a vitatott határozat rendelkező részének 3. cikkében foglalt, abbahagyásra és tartózkodásra kötelezést. A második pontban kifejtette, hogyan fogja megvizsgálni a fellebbezők érvelését, rámutatva, hogy a Bizottság általi részrehajlásnak minősítés – vagyis a Google által a saját specializált keresőszolgáltatása javára alkalmazott hátrányos megkülönböztetés fennállása vagy fenn nem állása – alapján fogja megvizsgálni az eltérő bánásmód ténylegességét.

180 Másrészt a megtámadott ítélet 237., 240., 279., 284–289. pontjából kitűnik, hogy a Törvényszék megvizsgálta a szóban forgó magatartás Bizottság általi minősítését. Így a 237. és 240. pontban a Törvényszék a vitatott határozatra támaszkodva lényegében megerősítette a Bizottság azon értékelését, amely szerint a szóban forgó magatartások, amelyek pozitív diszkriminációs cselekményekben nyilvánultak meg a Google árösszehasonlító szolgáltatása eredményeinek kezelése tekintetében, egy erőfölénnyel uralt, jelentős belépési akadályokkal rendelkező piacról, vagyis az általános keresőszolgáltatások piacáról induló erőátviteli hatás útján megvalósuló visszaélés önálló formájának minősülnek. A 279. és 284–289. pontban továbbá a Törvényszék megvizsgálta a többek között a Product Universal elhelyezését és bemutatását illetően a Bizottság által megállapított eltérő bánásmódot annak ellenőrzése érdekében, hogy a Bizottság jogosan állapíthatta-e meg hátrányos megkülönböztetés fennállását. A megtámadott ítélet 316. pontja ezen ítéletnek a Shopping Unitsszal kapcsolatos vizsgálatra vonatkozó részéhez tartozik.

181 A fellebbezők által – a Törvényszék érvelésének többi részétől elkülönítve – hivatkozott ezen pontokból egyértelműen kitűnik, hogy a Törvényszék a vitatott határozatra alapította érvelését, és megerősítette a Bizottság minősítését, anélkül hogy olyan új minősítéssel egészítette volna ki, amelyet e határozat nem támaszt alá.

182 Másodszor meg kell vizsgálni, hogy – amint azt a fellebbezők állítják – a Törvényszék tévesen alkalmazta-e a jogot, amikor anélkül állapította meg a hátrányos megkülönböztetés fennállását, hogy bizonyította volna, hogy a Google önkényes eltérő bánásmódot alkalmazott.

183 Amint az a megtámadott ítélet 168–174., 237., 240., 279. és 284–289. pontjából lényegében kitűnik, a Törvényszék mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a Bizottság szerint a szóban forgó magatartás abban áll, hogy az általános eredményoldalak megjelenítése és elhelyezése tekintetében eltérően kezeli az árösszehasonlító szolgáltatások eredményeit aszerint, hogy azok a Google árösszehasonlító szolgáltatásától vagy a versengő árösszehasonlító szolgáltatásoktól származnak, és ez a Google által a saját árösszehasonlító szolgáltatása javára érvényesített részrehajlás formájában megjelenő eltérő bánásmódot eredményez.

184 Ezt követően a Törvényszék hangsúlyozta, hogy a Bizottság az általa említett három sajátos körülmény fennállása miatt úgy ítélte meg, hogy e részrehajlás a piaci verseny gyengüléséhez vezethet, és jogilag olyan magatartásnak minősíthető, amely nem tartozik az érdemeken alapuló verseny körébe.

185 Végül a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó magatartást piacierő-átvitel kihasználása útján valósította meg a Google, amely abban állt, hogy kihasználta erőfölényét az általános internetes keresőszolgáltatások jelentős belépési akadályokkal rendelkező, upstream piacán annak érdekében, hogy versenyelőnyhöz jusson a specializált keresőszolgáltatások downstream piacán, amelyen nem rendelkezett ilyen pozícióval, mégpedig azáltal, hogy előnyben részesítette saját termék-összehasonlítási szolgáltatását.

186 Pontosítani kell, hogy általában nem tekinthető úgy, hogy az az erőfölényben lévő vállalkozás, amely kedvezőbb bánásmódot alkalmaz a saját áruira vagy szolgáltatásaira, mint a versenytársak áruival vagy szolgáltatásaival szemben, az ügy körülményeitől függetlenül olyan magatartást tanúsít, amely eltér az érdemeken alapuló versenytől.

187 A jelen ügyben azonban a Törvényszék – helybenhagyva a Bizottság elemzését – nem csak azt állapította meg, hogy a Google a saját termék-összehasonlítási szolgáltatását kedvezőbb bánásmódban részesítette, hanem azt is, hogy az upstream piac jellemzőire és a megállapított sajátos körülményekre tekintettel a szóban forgó magatartás annak két összetevőjével – vagyis saját eredményeinek kiemelt megjelenítésével és a versenytárs gazdasági szereplők eredményeinek hátrasorolásával – hátrányosan megkülönböztető volt, és nem tartozik az érdemeken alapuló verseny körébe.

188 Ami a fellebbezők azon érvelését illeti, amelyben lényegében arra hivatkoznak, hogy a Google nem képes harmadik személyek olyan specializált eredményeit megjeleníteni, amelyek ugyanolyan megbízhatósággal és minőséggel rendelkeznek, mint a saját eredményei, ezt az érvelést a jelen ítélet 61. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat alapján el kell utasítani, mivel a fellebbezők a tények Törvényszék általi értékelését vitatják, anélkül hogy azok elferdítésre hivatkoznának.

189 El kell utasítani a fellebbezők azon érvelését is, amelyben a megtámadott ítélet 285. és 575. pontjára hivatkozva azt állítják, hogy a Törvényszék nem követett koherens megközelítést azon két elem meghatározásakor, amelyeket hátrányosan megkülönböztető módon kezeltek.

190 A Törvényszék többek között a megtámadott ítélet 285. pontjában rámutatott arra, hogy a Google által alkalmazott eltérő bánásmód az eredmények eredetén alapult, vagyis azon, hogy azok versengő árösszehasonlító szolgáltatásokból vagy a saját árösszehasonlító szolgáltatásából származtak-e, a Google ugyanis az előbbiekkel szemben az utóbbit részesítette előnyben, és nem a tartalma alapján részesítette előnyben az egyik eredményt a másikhoz képest.

191 A megtámadott ítélet 575. pontjában a Törvényszék az objektív igazolás elemzése során kétségtelenül megállapította, hogy a Bizottság kizárólag az egyenlő bánásmódra törekedett – az elhelyezés és a megjelenítés szempontjából – a Google eredményeinek két típusa között. A Törvényszék érvelésének e megállapítást tartalmazó részéből, különösen ezen ítélet 574. és 576. pontjából azonban kitűnik, hogy a Bizottság azt kifogásolta, hogy a Google nem ugyanazt a bánásmódot alkalmazta a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokból származó eredményekre, mint a saját árösszehasonlító szolgáltatásából származó eredményekre. Az említett ítélet 575. pontjában szereplő, „a Google eredményeinek két típusára” való hivatkozás ennélfogva

elírásnak minősül, mivel a Törvényszék egyébként többször is megemlítette, hogy a Google magatartása abban állt, hogy az eredményeket az eredetük, nem pedig a tartalmuk alapján kezelte eltérően.

192 Következésképpen a hátrányos megkülönböztetés tárgyának a megtámadott ítéletben szereplő meghatározása nem inkoherens, és nem róható fel a Törvényszéknek, hogy tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó magatartás hátrányosan megkülönböztetőnek minősíthető, és nem tartozik az érdemeken alapuló verseny körébe.

193 E körülmények között el kell utasítani a fellebbezők azon érvelését, amellyel a második jogalap második részében azt állítják, hogy a kifogásolt magatartás hátrányosan megkülönböztető bánásmódnak minősítése nem szerepelt a vitatott határozatban, a második jogalap harmadik részében pedig azt, hogy e minősítés mindenképpen téves volt.

194 Másodsorban, a fellebbezők a második jogalap második részében azt állítják, hogy a megtámadott ítélet 176–184. pontjában a Törvényszék két további megfontolást ismertetett, amelyek nem szerepeltek a vitatott határozatban, vagyis egyrészt a „szuperdomináns” vállalkozások tekintetében szigorúbb jogi értékelési kritériumot, másrészt pedig azt, hogy szokatlannak minősül a Google keresőmotorja alapvetően nyílt infrastruktúrájának betudható azon tény, hogy bizonyos saját specializált keresési eredményeket előnyben részesít a versengő keresési eredményekhez képest. A második jogalap harmadik részében a fellebbezők azt állítják, hogy e megfontolások mindenképpen megalapozatlanok.

195 E tekintetben igaz, hogy a Törvényszék által a megtámadott ítélet 176–184. pontjában kifejtett megfontolások nem tűnnek ki a vitatott határozat indokolásából. Így ez érvényes a Google magatartásának szokatlan jellegére és az általános keresési piacon fennálló szuperdominanciájára, valamint a 2015/2120 rendelet rendelkezéseiből eredő, hátrányos megkülönböztetéstől mentes bánásmód kötelezettségére vonatkozó intézkedésekre.

196 Mindazonáltal, noha a Törvényszék csak a megtámadott ítélet 180. pontjában szereplő megfontolásokat fejtette ki kifejezetten a teljesség kedvéért, a megtámadott ítélet 176–179. és 181–184. pontjában szereplő megfontolások szintén a teljesség kedvéért kerültek megfogalmazásra.

197 A megtámadott ítélet 175. és 185. pontjában ugyanis a Törvényszék lényegében úgy ítélte meg, hogy még ha feltételezzük is, hogy az érintett piacok sajátos körülményeire tekintettel azonosított részrehajlást és annak hatásait a Bizottság érvényesen bizonyította, a Bizottság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy e részrehajlás eltér az érdemeken alapuló versenytől. Az ezen ítélet 185. pontjának végén szereplő fenti következtetés az említett ítélet 170–173. pontjában szereplő megfontolásokra való hivatkozásra szorítkozik, anélkül hogy utalna a Törvényszék által ugyanezen ítélet 176–184. pontjában megfogalmazott, a fellebbezők által kifogásolt további megfontolásokra.

198 Ezenkívül, amint az a jelen ítélet 192. pontjából kitűnik, e megfontolások nem voltak szükségesek azon értékelés megerősítéséhez, amely szerint a szóban forgó magatartást jogilag úgy lehet tekinteni, mint amely nem tartozik az érdemeken alapuló verseny körébe.

199 Következésképpen mint hatástalanokat el kell utasítani a fellebbezők által a második jogalap második és harmadik részében felhozott azon kifogásokat, amelyekkel a megtámadott ítélet 176–184. pontját vitatják, és ennélfogva e két részt teljes egészében el kell utasítani.

200 A fenti indokok összességére tekintettel a második jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

3. A harmadik jogalapról

201 A három részből álló harmadik jogalapjukkal a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot az állítólagos visszaélés és annak valószínű hatásai közötti okozati összefüggés elemzése során.

202 A harmadik jogalap első részében a fellebbezők azt állítják, hogy a jelen ügyben a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 377–379. pontjában megállapította, hogy a kontrafaktuális elemzés lefolytatása a Google-t terhelte, és nem a Bizottságot. A harmadik jogalap második részében előadják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor ezen ítélet 374., 376. és 525. pontjában úgy ítélte meg, hogy olyan visszaélés esetében, amely két jogszerű magatartás kombinációjából áll, a kontrafaktuális forgatókönyv megköveteli mindkét magatartás megszüntetését. A harmadik jogalap harmadik részében azt állítják, hogy a Törvényszék azon téves megközelítése, hogy mi minősül helyes kontrafaktuális forgatókönyvnek, érvénytelenítette az objektív igazolásokra és az érintett magatartás hatásaira vonatkozóan a megtámadott ítélet 572. pontjában szereplő értékelését.

a) Az elfogadhatóságról

203 A BEUC, a VDZ, a Ladenzeile és a BDZV azt állítja, hogy a harmadik jogalap elfogadhatatlan. Állításuk szerint a fellebbezők ezzel a bizonyítékoknak, különösen az általuk a közigazgatási eljárás során előterjesztett két kontrafaktuális forgatókönyvnek a Törvényszék általi értékelését kívánják megkérdőjelezni, vagy a Törvényszék előtt már kifejtett érvek megismétlésére szorítkoznak. A Bizottság – anélkül, hogy formálisan elfogadhatatlansági kifogást hozna fel – azzal érvel, hogy e kontrafaktuális forgatókönyvek Törvényszék általi értékelését a megtámadott ítélet 369–376. pontja véglegesen rögzíti, mivel a fellebbezők nem hivatkoztak a tények elferdítésére.

204 Válaszukban a fellebbezők arra hivatkoznak, hogy a harmadik jogalap elfogadható. Kifejtik, hogy az általuk e jogalap keretében megfogalmazott kifogások arra vonatkoznak, hogy a Törvényszék tévesen, egy olyan magatartás sajátos összefüggésében értékelte a kontrafaktuális elemzés jogi fogalmát, amely több olyan gyakorlatot foglal magában, amelyek együttes hatása sérti az érdemeken alapuló versenyt, ami téves jogalkalmazásnak minősül.

205 Elsőként meg kell jegyezni, hogy – amint azt a jelen ítélet 61. pontja felidézi – a Bíróságnak a Törvényszék határozata elleni fellebbezés elbírálására vonatkozóan fennálló hatásköre jogkérdésekre korlátozódik, a tények és a bizonyítékok értékelése – amennyiben nincsen szó az elferdítésükről – nem minősül a Bíróság felülvizsgálata alá tartozó kérdésnek.

206 Márpedig az, hogy egyrészt fennáll-e a Bizottság azon szisztematikus kötelezettsége, hogy az EUMSZ 102. cikk hatálya alá tartozó ügyekben kontrafaktuális elemzést végezzen, másrészt pedig a kontrafaktuális forgatókönyvnek milyen kritériumoknak kell megfelelnie ahhoz, hogy tükrözze azt, ami az állítólagos visszaélés hiányában történt volna egy több olyan gyakorlatból álló magatartás konkrét esetében, amelyek együttes hatása az érdemeken alapuló verseny torzításának minősül, olyan jogkérdések, amelyek a Bíróság által fellebbezés keretében felülvizsgálhatók.

207 Másodsorban, amint az a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, ha a fellebbező az uniós jognak a Törvényszék általi értelmezését vagy alkalmazását kifogásolja, az elsőfokú eljárásban megvizsgált jogkérdések a fellebbezés keretében újból vita tárgyát képezhetik. Ha ugyanis a fellebbező ily módon nem tudná fellebbezését a Törvényszék előtt már felhasznált jogalapokra és érvekre alapítani, a fellebbezési eljárás részben értelmét vesztené (2023. október 19-i Aquino kontra Parlament ítélet, C-534/22 P, EU:C:2023:802, 69. és 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

208 Márpedig a jelen ügyben a fellebbezők nem szorítkoznak az elsőfokú eljárásban hivatkozott érvek megismétlésére, hanem azt állítják, hogy a Törvényszék ezen érvekre válaszolva többször is tévesen alkalmazta a jogot a megtámadott ítéletben.

209 Következésképpen a harmadik jogalap elfogadható.

b) A jogalap érdeméről

1) A harmadik jogalap első részéről

i) A felek érvei

210 A harmadik jogalap első részében a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 377–379. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a kontrafaktuális elemzés elvégzésének kötelezettsége a Google-t terheli, mivel a Bizottság potenciális, nem pedig tényleges versenyellenes hatásokat állapított meg. A Bizottság által végzett kontrafaktuális elemzés hiányában a Bizottságnak az állítólagosan visszaélésszerű magatartás versenyellenes hatásaira vonatkozó állításai továbbra is elvontak, mivel nincs olyan viszonyítási alap, amely lehetővé tenné e hatások értékelését.

211 Az első kifogás keretében a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék jogellenesen tért el a vitatott határozattól, amikor úgy ítélte meg, hogy e határozat potenciális versenyellenes hatásokat, nem pedig tényleges hatásokat állapított meg. E határozat (462) preambulumbekezdésében ugyanis a Bizottság azt állította, hogy az állítólagos visszaélés tényleges, és nem csupán potenciális hatásokkal járt, mivel a szóban forgó magatartás a Google generikus keresési oldalairól a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalom csökkenésével járt. Végeredményben maga a Törvényszék is a forgalomra gyakorolt ezen tényleges hatásra támaszkodott, amikor a megtámadott ítélet 519. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy a szóban forgó magatartás alkalmas volt a verseny korlátozására. Ennélfogva ilyen tényleges versenyellenes hatások esetén a Bizottságnak kontrafaktuális elemzést kellett volna végeznie.

212 Második kifogásukban a fellebbezők azt állítják, hogy attól a kérdéstől függetlenül, hogy a szóban forgó magatartás hatásai ténylegesek vagy potenciálisak voltak-e, azok értékelése mindenképpen megkövetelte volna, hogy a Bizottság kontrafaktuális elemzést végezzen, mivel az ilyen elemzés az okozati összefüggés fogalmának velejárója.

213 E tekintetben a fellebbezők elsőként azt állítják, hogy az uniós bíróság több alkalommal megerősítette annak szükségességét, hogy a Bizottság az EUMSZ 101. cikkel összefüggésben kontrafaktuális elemzést végezzen, így nincs semmilyen észszerű alapja az EUMSZ 102. cikkel összefüggésben alkalmazott eltérő megközelítésnek.

214 Másodsorban a fellebbezők előadják, hogy az [EUMSZ 102. cikknek] az erőfölényben lévő vállalkozások versenykorlátozó visszaélő magatartására történő alkalmazásával kapcsolatos bizottsági jogérvényesítési prioritásokról szóló iránymutatás című bizottsági közlemény (HL 2009. C 45., 7. o.) 21. pontja megerősíti, hogy a feltételezett visszaélésszerű magatartásokat általában megfelelő ellenpélda alapján kell vizsgálni.

215 Harmadsorban a fellebbezők azt állítják, hogy ellentétben azzal, ami a megtámadott ítélet 377. pontjából kitűnik, a jelen ügyben léteztek valós összefüggéseken alapuló kontrafaktuális forgatókönyvek, vagyis azon tagállamok hasonló piacainak alakulása, amelyekben a Bizottság nem állapította meg a visszaélést. Ezenkívül a fellebbezők szerint a Bizottság még ilyen forgatókönyvek hiányában sem mentesülhet az alól, hogy kontrafaktuális elemzést végezzen annak érdekében, hogy indokolással alátámasztva kifejtse, hogy mi lenne a valószínű helyzet az állítólagos visszaélés nélkül. Így a jelen ügyben a kontrafaktuális forgatókönyv „objektív elemzésének” hiánya elegendő indok kellett volna hogy legyen a vitatott határozat megsemmisítésére.

216 Válaszukban a fellebbezők vitatják, hogy a kifogásaik hatástalanok lennének, amint azt a Bizottság állítja. A Bizottság azon érvelésére válaszul, amely először is a Google árösszehasonlító szolgáltatása felé irányuló forgalom nem vitatott növekedésére vonatkozik, amelyen a szóban forgó magatartás versenyellenes hatásainak megállapítása is alapul, másodszor a megtámadott ítélet 377. és 378. pontjának mellékes jellegére, harmadszor pedig a Google generikus eredményeinek rangsorolására szolgáló algoritmusoknak a forgalomra gyakorolt, a Törvényszék által ezen ítélet 393. pontjában megállapított hatásának nem vitatott jellegére vonatkozik, a fellebbezők mindenekelőtt előadják, hogy amennyiben megállapítást nyert, hogy a szóban forgó magatartás egyszerre vezetett forgalomcsökkenéshez és -növekedéshez, a csökkenés vitatása elegendő a növekedés megállapításának megcáfolásához. Ezt követően a fellebbezők vitatják, hogy a Törvényszék által ugyanezen ítélet 377–379. pontjában kifejtett indokok a teljesség kedvéért kerültek volna megfogalmazásra, és azt állítják, hogy azok az indokoláshoz szükséges elemeket tartalmaznak. Végül a fellebbezők előadják, hogy a megtámadott ítélet 393. pontja pontosan a fellebbezésben megjelölt hiba részét képezi, mivel az bizonyítja, hogy a Törvényszék a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalom csökkenését nem a szóban forgó magatartásnak, mint a két magatartás kombinációjának, hanem csak e magatartások egyikének, vagyis a generikus eredmények rangsorolására szolgáló algoritmusok használatának tudta be.

217 A Bizottság, a PriceRunner, az EFTA Felügyeleti Hatóság, a BEUC, a Kelkoo, a VDZ, a Ladenzeile, a BDZV és a Twenga vitatja a fellebbezők érvelését, és azt állítja, hogy a harmadik jogalap első része hatástalan, vagy mindenesetre megalapozatlan.

ii) A Bíróság álláspontja

218 A megtámadott ítéletnek a harmadik jogalap első részében vitatott 377–379. pontja a szóban forgó magatartás és a Google általános eredményoldalairól a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalom csökkenése közötti okozati összefüggésre vonatkozó törvényszéki elemzésre vonatkozik.

219 Az első kifogást illetően meg kell jegyezni, hogy a vitatott határozat (426) preambulumbekezdése e határozatnak a szóban forgó magatartásra vonatkozó 7.2. részében szerepel, és e magatartásnak a Google általános eredményoldalairól a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalomra gyakorolt hatásának a Bizottság által az említett határozat 7.2.3.2. részében elvégzett elemzésére vonatkozik. A Bizottság itt megállapította, hogy e forgalom mind a tizenhárom azon EGT-országban csökkent, ahol e magatartásokat végrehajtották.

220 Ezzel szemben a Bizottság a vitatott határozat 7.3. részében a szóban forgó magatartás hatásait elemezte, amelyeket olyan potenciális versenyellenes hatásoknak minősített, amelyek alkalmasak az érintett piacok versenyszerkezetének befolyásolására. E potenciális hatásoknak, amint arra a megtámadott ítélet 451. pontja rámutatott, az a kockázatuk, hogy a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felhagynak tevékenységeikkel, valamint negatív hatásuk lesz az innovációra és a fogyasztók azon lehetőségére, hogy a leghatékonyabb szolgáltatásokhoz férjenek hozzá.

221 A Google általános eredményoldalairól a versengő árösszehasonlító szolgáltatások, valamint a saját árösszehasonlító szolgáltatása felé irányuló forgalom változására vonatkozó körülmények ezért nem a Bizottság által megállapított tényleges versenyellenes hatásoknak, hanem olyan kézzelfogható bizonyítékoknak minősültek, amelyeken a szóban forgó magatartás potenciális versenyellenes hatásainak megállapítása alapult. Amint ugyanis az a megtámadott ítélet 445–450. és 454. pontjából is kitűnik, a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a Bizottság többszöri elemzést követően, egy érvekkel alátámasztott indokolás alapján jutott arra a következtetésre, hogy potenciális versenyellenes hatások állnak fenn a termék-összehasonlítási szolgáltatások piacain, és ennek során olyan konkrét elemekre támaszkodott, amelyek a Google általános eredményoldalairól a versengő árösszehasonlító szolgáltatások és a saját árösszehasonlító szolgáltatása felé irányuló forgalom alakulására, valamint az e forgalom által a versengő árösszehasonlító szolgáltatások teljes forgalmán belül képviselt részesedésre vonatkoztak. Márpedig a Törvényszék ennek során nem tért el a vitatott határozattól, mivel az e határozatban megállapított versenyellenes hatások továbbra is potenciálisak voltak, amelyekre a forgalom alakulására alapított konkrét bizonyítékokból következtetett.

222 Következésképpen az első kifogást mint megalapozatlant el kell utasítani.

223 Második kifogásukkal a fellebbezők lényegében azt kívánják bizonyítani, hogy a Törvényszék megfordította a bizonyítási terhet azáltal, hogy helybenhagyta a vitatott határozatot, anélkül hogy a Bizottság kontrafaktuális elemzést végzett volna a szóban forgó magatartás és annak hatásai közötti okozati összefüggés bizonyítása érdekében.

224 E tekintetben először is meg kell jegyezni, hogy az okozati összefüggés a versenyjog megsértésének lényeges tényállási elemei közé tartozik, amelyeket a Bizottságnak kell bizonyítania a bizonyításfelvételnek különösen a megtámadott ítélet 132–134. pontjában felidézett általános szabályainak megfelelően. Így a Bizottságnak kell olyan bizonyítékokat előterjesztenie, amelyek a jogilag megkövetelt módon bizonyítják a jogsértést megvalósító körülmények fennállását. Ezzel szemben az ilyen jogsértés megállapításával szemben védekezésül felhozott jogalapra hivatkozó vállalkozásnak kell bizonyítania, hogy e jogalapnak helyt kell adni.

225 A megtámadott ítéletnek a fellebbezők által nem vitatott 382. pontja kiegészíti a Törvényszék ezzel kapcsolatos érvelését, és felsorolja az okozati összefüggés vizsgálata során iránymutató szempontokat. E pontban tehát az szerepel, hogy a Bizottság a vizsgált magatartások tényleges vagy potenciális hatásainak megállapítása érdekében olyan tényezőkre is támaszkodhat, amelyek e magatartások által érintett piac vagy piacok tényleges alakulására vonatkoznak. Amennyiben e magatartások és az e piacokon fennálló versenyhelyzet változása között kapcsolat figyelhető meg, további tényezők, amelyek többek között a piaci szereplők, beszállítóik, ügyfeleik, a szakmai szervezetek vagy a fogyasztók értékelésére vonatkozhatnak, alkalmasak lehetnek az érintett magatartások és a piac alakulása közötti okozati összefüggés bizonyítására.

226 A Törvényszék ezen elemzési szempontokra támaszkodott ezen ítélet 383–393. pontjában a szóban forgó magatartás és a Google általános eredményoldalairól a versengő árösszehasonlító szolgáltatások többsége felé irányuló forgalom csökkenése közötti okozati összefüggés konkrét vizsgálata érdekében, amely vizsgálat végén a Törvényszék az említett ítélet 394. pontjában megállapította, hogy a Bizottság bizonyította, hogy az érintett magatartások szinte az összes versengő árösszehasonlító szolgáltatás esetében a feléjük irányuló generikus forgalom csökkenését idézték elő.

227 Ebben az összefüggésben a Törvényszék a megtámadott ítélet 379. pontjában úgy ítélte meg, hogy a bizonyítási teher megosztása keretében a vállalkozás hivatkozhat kontrafaktuális elemzésre az érintett magatartás potenciális, illetve tényleges hatásai Bizottság általi értékelésének vitatása érdekében.

228 Márpedig a Törvényszék ezáltal nem fordította meg a Bizottságra háruló bizonyítási terhet a szóban forgó magatartás és annak hatásai közötti okozati összefüggés bizonyítására vonatkozó kötelezettséget illetően, és nem zárta ki egy kontrafaktuális elemzés hasznos jellegét sem. Mindössze azt állapította meg, hogy a Bizottság támaszkodhat a bizonyítékok összességére, anélkül hogy köteles lenne következetesen egyetlen eszközt alkalmazni az ilyen okozati összefüggés bizonyításához.

229 Ez a megközelítés egyébként megfelel a Bíróság jelen ítélet 165–167. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatának.

230 Következésképpen a második kifogást mint megalapozatlant el kell utasítani, amennyiben az a bizonyítási teher megoszlására és a kontrafaktuális elemzésnek az EUMSZ 102. cikk szempontjából releváns bizonyítékok tekintetében fennálló hasznosságára vonatkozó törvényszéki érvelésre vonatkozik.

231 Amennyiben e kifogás a megtámadott ítélet 377. és 378. pontjára vonatkozik, rá kell mutatni, hogy a Törvényszék e pontokban úgy ítélte meg, hogy a feltételezett versenyellenes magatartások piacra gyakorolt hatásainak elemzéséhez a megbízható kontrafaktuális forgatókönyv azonosítása a jelen ügyhöz hasonló helyzetben esetleges lehet, sőt, lehetetlennek bizonyulhat, és az EUMSZ 102. cikkbe ütköző jogsértés bizonyítása érdekében – különösen ami a magatartások versenyre gyakorolt hatásait illeti – a Bizottság nem kötelezhető arra, hogy következetesen ilyen kontrafaktuális forgatókönyvet alakítson ki.

232 Márpedig a megtámadott ítélet e pontjai, amint azt a főtanácsnok az indítványának 171. pontjában megjegyezte, többek között a megtámadott ítélet 372–376. pontjához képest mellékes jellegűek, így a fellebbezők ezzel kapcsolatos kifogását mint hatástalant el kell utasítani.

233 Végül, ami a fellebbezőknek a megtámadott ítélet 393. pontjával kapcsolatos kifogását illeti, elegendő megállapítani, hogy a Törvényszék e pontban annak megállapítására szorítkozott, hogy okozati összefüggés áll fenn valamely weboldalnak a generikus eredményein belüli, ezen eredmények rangsorolására szolgáló algoritmusoktól függő láthatósága és az ezen eredmények felől ezen oldal felé irányuló forgalom mérete között. Márpedig az ilyen megállapítás nem mond ellent az arra vonatkozó értékelésének, hogy mi minősülhet a jelen ügyben megfelelő kontrafaktuális forgatókönyvnek.

234 Következésképpen a harmadik jogalap első részét mint részben megalapozatlant és részben hatástalant el kell utasítani.

2) A harmadik jogalap második és harmadik részéről

i) A felek érvei

235 A harmadik jogalap második részében a fellebbezők a megtámadott ítélet 374., 376. és 525. pontjában szereplő azon jogi minősítést vitatják, amely a Törvényszék szerint megfelelő kontrafaktuális forgatókönyvnek minősül, amennyiben a visszaélés két „összefüggő” magatartásból áll. A fellebbezők szerint a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy egy ilyen helyzetben a kontrafaktuális forgatókönyvnek figyelembe kell vennie mindkét szóban forgó magatartás hatásait, vagyis mind a Google árösszehasonlító szolgáltatása „boxok” révén történő kiemelt megjelenítésének hatásait, mind pedig a kiigazítási algoritmusok alkalmazásának és a versengő árösszehasonlító szolgáltatások generikus eredmények közötti hátrasorolásának hatásait.

236 Az első kifogás keretében a fellebbezők azt állítják, hogy mivel mindkét magatartás – amint azt a Törvényszék a megtámadott ítélet 373. pontjában elismerte – önmagában jogszerű, egy olyan kontrafaktuális forgatókönyv, amely elhagyja e magatartások egyikét, nevezetesen a „boxok” megjelenítését, megfelelő forgatókönyvnek minősül, mivel a két magatartás kombinációja nélkül, következésképpen pedig az állítólagos visszaélés nélkül hozza létre a helyzetet. Ha viszont a Törvényszék a kontrafaktuális forgatókönyv megállapítása során mindkét magatartás elhagyja – amint azt ezen ítélet 376. pontjában választotta –, meghaladná azt a mértéket, amely az állítólagosan visszaélésszerű kombináció nélküli helyzet létrehozásához szükséges, és összekeverné a jogszerű és a jogellenes magatartás hatásait.

237 Második kifogásukban a fellebbezők azt kifogásolják, hogy a Törvényszék olyan kontrafaktuális forgatókönyvet vett figyelembe, amely a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében nem „reális”, „hihető” és „valószínű” (2014. szeptember 11-i MasterCard és társai kontra Bizottság ítélet, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 166–169. és 173. pont). Ez a forgatókönyv ugyanis nem korlátozódik a „boxok” elhagyására, ami véget vet a visszaélésnek, amint azt a Bizottság a Törvényszékhez benyújtott ellenkérelmében megerősítette, hanem akár a keresőszolgáltatás minőségének javítását célzó, hátrasoroló algoritmusok elhagyását is megkövetelné. Márpedig a fellebbezők által a közigazgatási eljárás során benyújtott tanulmányok, vagyis az úgynevezett „különbségeken belüli különbségek” elemzése és az úgynevezett „kiemelési” kísérlet nyilvánvalóvá tették, hogy a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalom nem változott volna jelentősen a „boxok” elhagyása esetén, ami azt bizonyítja, hogy a forgalom csökkenését tévesen tudták be a szóban forgó magatartásnak.

238 A harmadik jogalap harmadik részében a fellebbezők egyrészt azt állítják, hogy a Törvényszék kontrafaktuális forgatókönyvre vonatkozó téves megközelítése érvénytelenítette az érintett magatartás hatásaira vonatkozó értékelését, mivel e megközelítés ahhoz vezetett, hogy az állítólagos visszaélésnek olyan hatásokat tulajdonított, amelyek jogszerű gyakorlatoknak tudhatók be. Másrészt azt állítják, hogy az említett megközelítés a Google által előterjesztett azon objektív igazolás Törvényszék általi értékelését is cáfolta, amely szerint nem tudta volna javítani keresőszolgáltatását, ha a versengő árösszehasonlító szolgáltatások eredményei bekerültek volna a „boxokba”. Márpedig a Törvényszék azáltal, hogy ezt a magyarázatot a megtámadott ítélet 572. pontjában azzal az indokkal utasította el, hogy a javítások nem ellensúlyozták a szóban forgó magatartás versenyellenes hatásait, ezen ítéletben tévesen alkalmazta a jogot.

239 A Bizottság, a PriceRunner, az EFTA Felügyeleti Hatóság, a BEUC, a Foundem, a Kelkoo, a VDZ, a Ladenzeile, a BDZV és a Twenga vitatja a fellebbezők érvelését mint hatástalant, vagy legalábbis mint megalapozatlant.

ii) A Bíróság álláspontja

240 A megtámadott ítéletnek a harmadik jogalap második részében vitatott 374., 376. és 525. pontja a Törvényszék arra vonatkozó értékelésére vonatkozik, hogy mi minősül két, önmagukban jogszerű gyakorlat kombinációjából álló magatartás hatásainak vizsgálatára alkalmas kontrafaktuális elemzésnek.

241 A megtámadott ítélet 370–373. pontjában a Törvényszék rámutatott arra, hogy a szóban forgó magatartások – külön-külön tekintve őket – egyikével kapcsolatban sem emelt a Bizottság versenyjogi kifogást, azonban megkérdőjelezte azokat az összefüggő magatartásokat, amelyek egyrészt a Google árösszehasonlító szolgáltatását előrébb előrébb sorolták, másrészt pedig a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokat a Google általános eredményoldalain hátrasorolták. A Törvényszék ebből arra következtetett, hogy ezen összefüggő magatartások hatásainak elemzése nem végezhető el oly módon, hogy e magatartások egyik aspektusának hatásait elkülönítik e magatartások másik aspektusának hatásaitól.

242 A Törvényszék a megtámadott ítélet 374. és 376. pontjában e megállapítások alapján állapította meg, hogy a szóban forgó magatartás által a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokra gyakorolt hatások elemzése nem korlátozódhat arra a hatásra, amelyet a Google árösszehasonlító szolgáltatása eredményeinek a Product Universalban és a Shopping Unitsban való megjelenítése gyakorolhatott azokra, hanem figyelembe kell venni a generikus eredményeket kiigazító algoritmusok alkalmazásának hatását is, így a Google által érvényesen felhozható egyetlen kontrafaktuális forgatókönyv az volt, amelyben e magatartás egyik összetevőjét sem hajtották végre, különben csak részben lehet megérteni az említett magatartás együttes hatásait. E megállapítást lényegében megismételte ezen ítélet 525. pontja, amelyet a fellebbezők a harmadik jogalap második részében is vitattak.

243 Márpedig a Törvényszék ezen érvelése nem minősül téves jogalkalmazásnak.

244 Amint ugyanis arra a főtanácsnok az indítványának 179. és 180. pontjában rámutatott, a szóban forgó két magatartás csak együttesen befolyásolta oly módon a felhasználók magatartását, hogy a Google általános eredményoldalairól származó forgalmat a Bizottság által megállapított mértékben eltérítette az árösszehasonlító szolgáltatása javára és a versengő árösszehasonlító szolgáltatások kárára. Ily módon ezen forgalomeltérítés mind a Google árösszehasonlító szolgáltatása keresési eredményeinek a „boxokban” való kedvezőbb elhelyezésén és megjelenítésén, mind pedig a kiigazítási algoritmusok általi ezzel egyidejű hátrasorolásán és a versengő árösszehasonlító szolgáltatások keresési eredményeinek kevésbé vonzó megjelenítésén alapult, aminek következtében ez utóbbi eredmények elkerülik a felhasználók figyelmét.

245 Ennélfogva, mivel a Google árösszehasonlító szolgáltatásának keresési eredményei felé mutató forgalomnövekedés és a saját általános eredményoldalairól a versengő árösszehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalomcsökkenés a szóban forgó két magatartás – amelyen a szóban forgó magatartás potenciális versenyellenes hatásai alapultak – együttes alkalmazásából eredt, egy megfelelő kontrafaktuális forgatókönyvnek azt is lehetővé kellett tennie, hogy e két magatartás hiányában, és nem csupán az egyik magatartás hiányában is meg lehessen vizsgálni a várható piaci fejleményeket.

246 E körülmények között a fellebbezők azon érve, amely szerint a Törvényszék a megtámadott ítélet 373. pontjában elismerte, hogy külön-külön e magatartások egyike sem kifogásolható a versenyjog tekintetében, nem kérdőjelezheti meg a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 374., 376. és 525. pontjában szereplő, a harmadik jogalap második részében vitatott érvelését.

247 Ezért a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a megtámadott ítélet 374–376. és 525. pontjában úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó magatartás hatásainak elemzése során egyszerre kell figyelembe venni a generikus eredmények kiigazítási algoritmusainak és a Google árösszehasonlító szolgáltatása Product Universal és Shopping Units révén történő kiemelt megjelenítésének hatásait, valamint hogy a Google által benyújtott tanulmányok, amelyek csak a kiemelt megjelenítés forgalomra gyakorolt hatására vonatkoztak, önmagukban nem voltak elegendőek a szóban forgó magatartás által a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokra gyakorolt hatás méréséhez.

248 Következésképpen a harmadik jogalap második részét mint megalapozatlant el kell utasítani.

249 A harmadik jogalap harmadik része azon az előfeltevésen alapul, hogy téves a Törvényszék arra vonatkozó megközelítése, hogy mi minősül megfelelő kontrafaktuális forgatókönyvnek abban az esetben, ha a visszaélés két magatartás kombinációját foglalja magában. Márpedig, amint az a harmadik jogalap második részének vizsgálatából következik, a Törvényszék érvelése e tekintetben nem minősül téves jogalkalmazásnak.

250 A fellebbezők által e rész alátámasztása érdekében előadott kifogásokat tehát mint hatástalanokat el kell utasítani.

251 Következésképpen a harmadik jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

4. A negyedik jogalapról

a) A felek érvei

252 Negyedik jogalapjukban a fellebbezők arra hivatkoznak, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 538–541. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem volt köteles megvizsgálni, hogy a szóban forgó magatartás alkalmas volt-e a hasonlóan hatékony versenytársak kiszorítására. A fellebbezők szerint, noha a vitatott határozat annak bizonyítására törekedett, hogy e magatartás alkalmas volt a verseny korlátozására, és e bizonyítás során azon nehézségre hivatkozott, hogy a versengő árösszehasonlító szolgáltatások a Google-tól eltérő forrásokból származó forgalmat vonzzanak, e határozat nem vizsgálta meg, hogy e nehézségek nem voltak-e inkább ezen árösszehasonlító szolgáltatások viszonylagos hatékonyságának, vagy akár más termék-összehasonlító weboldalak, például a kereskedelmi platformok felhasználói preferenciáinak betudhatók.

253 E jogalap alátámasztására a fellebbezők először is azt állítják, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 538. pontjában tévesen állapította meg, hogy a hasonlóan hatékony versenytárs kritériumának alkalmazása csak az árképzési gyakorlatra vonatkozó ügyekben igazolt. Ezáltal a Törvényszék összekeverte a hasonlóan hatékony versenytárs formális ár-költség kritériumát, amelynek alkalmazása nem mindig szükséges a Bíróság ítélkezési gyakorlatából, különösen a 2012. március 27-i Post Danmark ítélet (C-209/10, EU:C:2012:172) 21. pontjából és a 2017. szeptember 6-i Intel kontra Bizottság ítélet (C-413/14 P, EU:C:2017:632) 133. és 134. pontjából

eredő azon általános elv alapján, amely szerint az EUMSZ 102. cikk célja nem a kevésbé hatékony vállalkozások védelme. Márpedig ezen elv alkalmazhatósága független az állítólagos visszaélés árképzési vagy nem árképzési jellegétől, így mindig meg kell vizsgálni, hogy az érintett magatartás alkalmas-e arra, hogy kiszorítsa a hasonlóan hatékony versenytársakat, még inkább akkor, ha e magatartás a termékinnovációval jár, és a fogyasztók számára nyújtott kínálat választékának és minőségének javulásához vezet.

254 Másodsorban a fellebbezők a megtámadott ítélet 539. pontját kifogásolják, és azt róják fel a Törvényszéknek, hogy úgy ítélte meg, hogy nem releváns annak vizsgálata, hogy a Google tényleges versenytársai ugyanolyan hatékonyak-e, mint a Google, mivel a jelen ítélet előző pontjában említett ítélkezési gyakorlatban a Bíróság egy hipotetikus versenytársra hivatkozott. A fellebbezők szerint azonban a Bizottság nem kívánta értékelni – az akár hipotetikus, akár tényleges – versengő árösszehasonlító szolgáltatások hatékonyságát, és mindössze a szóban forgó magatartás tényleges versenytársakra gyakorolt hatásaira való hivatkozott, anélkül hogy megvizsgálta volna a hatékonyságukat. A Törvényszék érvelésének hiányosságai még nyilvánvalóbbak a megtámadott ítélet 391. pontjában szereplő azon indok alapján, amely szerint a kereskedelmi platformok legjobb minősége ezen árösszehasonlító szolgáltatások csökkenésének „lehetséges” „magyarázat[a]”.

255 Harmadsorban a fellebbezők a megtámadott ítélet 540. és 541. pontját, valamint a Törvényszék ezekben szereplő megállapításait kifogásolják, amelyek szerint egyrészt a versengő árösszehasonlító szolgáltatások hatékonyságának értékelése csak akkor lenne objektív, ha a „versenyellenes magatartás […] nem torzította a versenyfeltételeket”, másrészt pedig a Bizottság szorítkozhatott volna a potenciális kiszorító hatások bizonyítására, függetlenül attól a kérdéstől, hogy a Google hatékonyabb volt-e a versengő árösszehasonlító szolgáltatásoknál.

256 E tekintetben a fellebbezők azt állítják, hogy bár lehetséges, hogy az érintett magatartásnak a hasonlóan hatékony tényleges versenytársakra gyakorolt torzító hatása nem értékelhető, ez az eset nem vélelmezhető. Márpedig a Bizottság nem vette figyelembe ezt az esetet, és a Törvényszék a vitatott határozatban szereplő értékelést a saját indokolásával helyettesítette. A fellebbezők továbbá azt állítják, hogy a Bizottság még ilyen esetben sem mentesülhet azon kötelezettség alól, hogy bizonyítsa a szóban forgó magatartás e versenytársakra gyakorolt valószínű hatását. Ebben az esetben, ha az elemzés szükségképpen hipotetikus szinten marad, annak valós bizonyítékokon kell alapulnia.

257 Válaszukban a fellebbezők hozzáteszik, hogy a 2022. május 12-i Servizio Elettrico Nazionale és társai ítélet (C-377/20, EU:C:2022:379) 45. és 73. pontja megerősíti azon álláspontjukat, hogy a Bizottság köteles az EUMSZ 102. cikk keretében értékelni a szóban forgó magatartás arra való alkalmasságát, hogy kiszorítsa a hasonlóan hatékony versenytársakat.

258 A fellebbezők azt is előadják, hogy a jelen ügyben a Bizottságnak ugyanazt a szűrőt kellett volna alkalmaznia, mint az árakon alapuló visszaélések esetében, mivel az alacsony árhoz hasonlóan, amelyek önmagukban nem tekinthetők a versenyfolyamatot torzítónak, két jogszerű magatartás kombinációja nem sérthette ezt a folyamatot, főleg azért nem, mert e magatartások mindegyike javítja a fogyasztóknak nyújtott szolgáltatások minőségét, és a Google nem folytatott versenyellenes stratégiát. Így az árcsökkentéshez hasonlóan a minőség javítása és az innováció is a megfelelően működő versenyfolyamat részét képezi.

259 A Bizottság, a PriceRunner, az EFTA Felügyeleti Hatóság, a BEUC, a Foundem, a Kelkoo, a VDZ, a Ladenzeile, a BDZV és a Twenga vitatja a fellebbezők érvelését, és azt állítja, hogy a negyedik jogalap elfogadhatatlan vagy megalapozatlan.

b) A Bíróság álláspontja

260 Negyedik jogalapjukkal a fellebbezők a megtámadott ítélet 538–541. pontját vitatják, és lényegében azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a Bizottság nem volt köteles elemezni a Google tényleges vagy hipotetikus versenytársainak hatékonyságát annak értékelése során, hogy a szóban forgó magatartás alkalmas-e a verseny kizárására az érintett piacokon.

261 E tekintetben először is meg kell jegyezni, hogy a megtámadott ítélet 538–541. pontja a szóban forgó magatartás versenyellenes hatásai elemzésének keretébe illeszkedik, amelynek végén a Törvényszék ezen ítélet 543. pontjában megállapította, hogy a Bizottság bizonyította a termék-összehasonlítási szolgáltatások nemzeti piacaira gyakorolt potenciális hatások fennállását.

262 A fellebbezők által a negyedik jogalap alátámasztása érdekében előadott érvek különösen annak bizonyítására irányulnak, hogy a megtámadott ítélet arra vonatkozó indokolása, hogy a Bizottság nem köteles megvizsgálni a versengő árösszehasonlító szolgáltatások hatékonyságát, téves jogalkalmazáson alapul. Egyrészt ugyanis a Bizottságnak meg kellett volna vizsgálnia ezen árösszehasonlító szolgáltatások hatékonyságát, függetlenül attól, hogy azok valósak vagy hipotetikusak-e, mivel e kötelezettség azon általános elvet tükrözi, amely az EUMSZ 102. cikk célja nem a kevésbé hatékony vállalkozások védelme. Másrészt a hasonlóan hatékony versenytárs kritériumát, amely az árképzéssel kapcsolatos visszaélést jellemzi, a jelen ügyben is alkalmazni kellett volna, mivel a szóban forgó magatartás jogszerű gyakorlatok kombinációjából állt, és az innováció javulásához vezetett.

263 Ami azt a kérdést illeti, hogy az EUMSZ 102. cikk azt a szisztematikus kötelezettséget rója-e a Bizottságra, hogy megvizsgálja az erőfölényben lévő vállalkozás tényleges vagy hipotetikus versenytársainak hatékonyságát, a Bíróságnak a jelen ítélet 163–167. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy kétségtelen, hogy e cikk célja nem annak biztosítása, hogy az erőfölényben lévő vállalkozásnál kevésbé hatékony versenytársak a piacon maradjanak.

264 Ebből azonban nem következik, hogy valamely jogsértés e rendelkezés alapján történő megállapítása annak bizonyításától függne, hogy az érintett magatartás alkalmas a hasonlóan hatékony versenytárs kiszorítására.

265 Annak értékelése, hogy a szóban forgó magatartás alkalmas-e a hasonlóan hatékony versenytárs kiszorítására, amelyre a Google az EUMSZ 102. cikk alkalmazásának alapjául szolgáló elvként hivatkozik, különösen akkor releváns, ha az erőfölényben lévő vállalkozás a közigazgatási eljárás során bizonyítékokkal támasztotta alá, hogy magatartása nem volt alkalmas a verseny korlátozására, és különösen arra, hogy kiváltsa a kifogásolt kiszorító hatásokat. Ilyen esetben a Bizottság nem csupán arra köteles, hogy elemezze egyrészt a vállalkozás releváns piacon fennálló erőfölényes helyzetének jelentőségét, hanem a hozzá hasonlóan hatékony versenytársak kiszorítására irányuló esetleges stratégia fennállását is meg kell vizsgálnia (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 6-i Intel kontra Bizottság ítélet, C-413/14 P, EU:C:2017:632, 138. és 139. pont).

266 Egyébiránt, mivel a Bizottságnak bizonyítania kell az EUMSZ 102. cikk megsértését, az erőfölénnyel való visszaélés fennállását különböző kritériumok alapján kell bizonyítania, így többek között – amennyiben az releváns – a hasonlóan hatékony versenytárs tesztjét alkalmazva, azzal, hogy az ilyen teszt relevanciájára vonatkozó bizottsági értékelés adott esetben az uniós bíróság felülvizsgálata alá tartozik.

267 A jelen ügyben meg kell jegyezni, hogy – amint az többek között a megtámadott ítélet 54–63. pontjából kitűnik – a Bizottság által azonosított visszaélés a kedvezőbb elhelyezésből és megjelenítésből állt, amelyet a Google általános keresőmotorjának oldalain a versengő árösszehasonlító szolgáltatásokhoz képest a saját árösszehasonlító szolgáltatása számára tartott fenn. Így a Bizottság megállapította, hogy amennyiben az árösszehasonlító szolgáltatások versenyképessége a forgalomtól függött, a Google e hátrányosan megkülönböztető magatartása jelentős hatással volt a versenyre, mivel lehetővé tette a Google számára, hogy saját árösszehasonlító szolgáltatása javára eltérítse az e társaság általános eredményoldalai és a versenytárs árösszehasonlító szolgáltatások között korábban fennálló forgalom jelentős hányadát, anélkül hogy ez utóbbiak e forgalomkiesést más források igénybevételével kompenzálni tudták volna, mivel az alternatív forrásokba való fokozott befektetés nem minősült volna „gazdaságilag életképes” megoldásnak.

268 A Törvényszék tehát a megtámadott ítélet 540. pontjában helyesen állapította meg – anélkül, hogy ezt a megállapítást az elvi állításokra szorítkozó fellebbezők cáfolták volna –, hogy a Bizottság nem juthatott volna a Google versenytársainak hatékonyságára vonatkozó objektív és megbízható eredményekhez a szóban forgó piac sajátos körülményei alapján.

269 Ebből következik, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg egyrészt, hogy az ilyen teszt nem kötelező az EUMSZ 102. cikk végrehajtása keretében, másrészt pedig azt, hogy a jelen ügy körülményei között e teszt nem volt releváns.

270 Ebből következik, hogy a negyedik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani, anélkül hogy határozni kellene a BEUC által felhozott elfogadhatatlansági kifogásról.

271 Mivel a jelen fellebbezés jogalapjai közül egyiknek sem lehet helyt adni, a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

VI. A költségekről

272 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről. E szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése szerint – amely ugyanezen szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazandó – a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

273 Az eljárási szabályzat 140. cikkének (2) bekezdése szerint, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, az EGT-Megállapodásban részes, a tagállamoktól eltérő államok, valamint az EFTA Felügyeleti Hatóság az eljárásba való beavatkozásuk esetén maguk viselik saját költségeiket.

274 Az eljárási szabályzat 140. cikke (1) bekezdésének megfelelően, amelyet ugyanezen szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság határozhat úgy, hogy a beavatkozó fél maga viseli saját költségeit.

275 Ugyanezen szabályzat 184. cikkének (4) bekezdése értelmében, ha nem az elsőfokú eljárásban beavatkozó fél terjesztette elő a fellebbezést, e felet csak akkor lehet a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére kötelezni, ha részt vett a Bíróság előtti eljárás írásbeli vagy szóbeli szakaszában. Ha e fél részt vesz az eljárásban, a Bíróság dönthet úgy, hogy e fél maga viseli saját költségeit.

276 A jelen ügyben a fellebbezőket, mivel pervesztesek lettek, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségeiken felül a Bizottság részéről felmerült költségek viselésére, kivéve a CCIA beavatkozása miatt a Bizottság részéről felmerült költségeket, amelyeket a CCIA visel.

277 A PriceRunner, a CCIA, az EFTA Felügyeleti Hatóság, a BEUC, a Foundem, a Kelkoo, a VDZ, a Ladenzeile, a BDZV és a Twenga maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság a Google LLC-t és az Alphabet Inc.-t kötelezi a saját költségei, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségek viselésére, azon költségek kivételével, amelyek a Bizottság részéről a Computer & Communications Industry Association beavatkozása miatt merültek fel.

3) A Computer & Communications Industry Association maga viseli saját költségeit, valamint a beavatkozása miatt a Bizottság részéről felmerült költségeket.

4) A PriceRunner International AB, az EFTA Felügyeleti Hatóság, a Bureau européen des unions de consommateurs (BEUC), az Infederation Ltd, a Kelkoo SAS, a Verband Deutscher Zeitschriftenverleger eV, a Ladenzeile GmbH, a BDZV – Bundesverband Digitalpublisher und Zeitungsverleger eV és a Twenga SA maga viseli saját költségeit.

Aláírások